ב אַ ו ר א ר ... ----> באַוור...

ב אַ ו ר א ר י .... ------> באַוורי....

ב אַ ו ר אַ י ע ן --- טרוו. [illegible]

ווי [illegible] א הונט/וואָלף.

1934 " און זיי [...] באַוואַיען מיט פרייד דעם לעצטן

טויט פון דעם לעצטן מאן [...]". מלה, [illegible] I, 1

נ"י, ז' 67.

ב אַ ו ר אַ כ ן -- טרוו. 1. היטן (ווי) מיט וועכטער,

האלטן וואך. % שטרענג באַוואַכן. די סאלדאטן

באַוואַכן דעם לאגער פון געווער.

[...] " ברענגט אים אהער דעם שייגעץ איינעם, // ער'ט

ביי מיר גיין מיט זעלנער באַוואַכט." פל. 15

1878 " זי ווערט אויך באַוואַכט פון א פאר בודאטשניקעס".

ממוס, מסעות, ציט אויסג [illegible] ווארשע, 15/א

ב' XI, ז' 86.

1938 [illegible] יעדער אשמורה פלעגט א באַזונדער וואך

פון כהנים באַוואַכן דעם טעמפל ". מאַן, גאָענטע 16

געשטאלטן, ווארשע, ז' 429.

1966 " דריי טעג פאר דער שחיטה איז דער [...] געטא

געווארן שטרענג באַוואַכט דורך פוילישע פאליציאנטן, 12

ליטווינער און דייטשן". ל. איינשטיין, יזב

שטשוטשין, ת"א, ז' 250.

2. באשיצן, אויסהיטן פון/פאר א סכנה.

| אנהייב XIX יה | " זעט איר, מיין הארץ איז באַוואַכט

פון א ריינעם שכל און איך אכט נישט די אלטפרענקישע 13

איינבילדענישן". אנאנים, די גענארטע וועלט, [illegible]

מאסקווע, ז' 81.

1908" גאט אין הימל, [...] // שיץ די אלטע פרוי,

באשיץ מיין מוטער! // באוואך איר מיט דיין גרויסער 24

רעכטער האנט!". מר, שריפטן I, נ"י, ז' 231.

1922 " און זון, די זון האט מיטגעפילט, // איר ערדיש

קינד באוואכט". בראד, באגייסטערונג, [illegible] ז' 31. 9

3. בלייבן לענגער אויף איין ארט אפווארטנדיק, ריכטנדיק

זיך אויף עפעס. % א גרויסער עולם באוואכט

די טעאטער=קאסע, פארן עפענען נאך, צו קריגן א בילעט

אויף דער פארשטעלונג.

1934 " זיצן אפ אין שטעטל וואכן לאנג, וואלגערן זיך

[...] אין פאליש [...], באוואכן די טירן און ~~פענצטער~~ 25

פענצטער". [illegible] אש, דער תהילים=ייד, [illegible].

~~[illegible]~~ באוואכונג -- 1. אקט אדער רעזולטאט פון באוואכן.

% די באוואכונג פון טויער דויערט א גאנצע נאכט.

2. די וואך, וועכטערס. % מע האט באשטימט א באוואכונג

פון 10 סאלדאטן.

1894 " |...| מע זאל אים גלייך אפפירן אין פאלאץ

אונטער א גוטע באוואכונג". [illegible] 4

דיא צוריקגעקאמענע ליעבע, ווילנא, ז' 57.

באוואכער -- וועכטער.

1963 " ס'איז נאכט, די גרענעץ=באוואכער // שלאפן

אונטער די ריזיקע ביימער ". יפה, נפילים, ת"א, 27

ז' 44.

1153

ב א ו ו א ל ד ר נ ג -- ~~[illegible]~~ באוואלדיקונג.

ב א וו אַ ל ד ט ~~ — ~~ פּפּ באוואלדיקט.

~~—————————~~

ב אַ וו אַ ל ד|י ק ן -- טרוו, פּפּ (זן) באַוואלדן.
באפלאנצן א גרעסערן שטח מיט ביימער, ס'זאל ווערן
א וואלד. % דער קרן=קימת האט באוואלדיקט די בערג
ארום ירושלים. מע פלאנירט צו באוואלדיקן טיילן פון
נגב מיט אייקאליפטן.

1937 " איך סימפעראפאל באטראכט מען [...] ווי צו
באוואלדיקן בעסער די יילע |?| און באגראזן זיי". 33
| איבז?|, פּ. א. זשאראוו, קרים, מאסקווע, ז' 110.

די, פּפּ באוואלדונג.

~~[illegible]~~ -- אקט אדער רעזולטאט פון באוואלדיקן. || באוואלדיקונג
% די באוואלדיקונג פון לאנד וועט פארבעסערן דעם
קלימאט.

1962 " בערך אנדערהאלבן מיליאן דונאם נישט אויסגעניצטער
באדן וואס איז טויגבאר [=טויג] פאר דער לאנדווירט- 29
שאפט [...] און באוואלדונג געפינט זיך לענגויס
די גרענעצן ". זש' קרנגו, נ' 3, יולי.

באוואַ|ליקט -- פּאדי, ~~באדעק~~ פּפּ (זן) באוואלדט . באדעקט
מיט וועלדער.

1911 " און איבער די באוואלדטע ~~[illegible]~~ טאלן // און
איבער אלע בערג געלעגן איז דער שומר" ~~[illegible]~~ 30
יהואש, "וויסן" נאכט".

1928 " אט זיינען פעלדער פארזייטע מיט באוול אדער רייז,
און אט זיינען באוואלדיקטע בערג און טאלן". פּ. בלום, 32
פּאמוס, מאסקווע, ז' 52.

פּאמוס,

--- באַ וואַלד|ן ← באוואלדיקן.

ב א וו א ל ק נ ט - אדי/אדוו. 1. באדעקט מיט וואלקנס; פארוואלקנט.

1947 " א שיכורער בליץ ווייזט איר אן דעם מהלך// דורך צום קאנאל, אין באוואלקנטן שאטן". סוצ, ציט פון I, ת"א, 1963, ז' 462. 37

2. (פיג, וועגן א פנים) מיט אן אויסדרוק פון שטרענגקייט, ערנסטקייט, זארג א"ע.

1899 " און דער ליכטיקער שטראַל ווערט די רגע פארשווונדן [...] זיין שטערן ווערט אין גאנצן באוואלקנט". 36
י. ווערניקאווסקי, שלש=סעודות=צייט, בערדיטשב, ז' 23.

ב א וו א נ ד ע ר ט - פאדי/אדוו. (ארכ) וואס איז אויסגעוועך אומעטום, איז באקאנט מיט אלע ערטער, געגנט.

1866 " האט שוין אין זיינעם לעבן גענוג געליטן און [...] שוין זייער געגנט און באוואנדערט 39
אין אלע קרומע געגנג [טעקסט: גיינגען] פון דעם מענטשנס הארצן, דאס מיט רעכט האט מען אים געקענט רופן 'איין עכטער מענטשן=קענער'". אמד, דער גואל, ווילנא.

ב א וו א נ ד ע ר ן - טרוו. (ארכ) ארומוואנדערן, אויסזיין א וועלט.

1910 " מיר וועלן די גאנצע ערד יעצט באוואנדערן צוזאמען". |איבז. פון מ. גארקי, קאנאוואלאוו, 40
לאנדאן, ז' 62.

ב א וו א נ צ(ע) ט - אדי, פפ באוואנצעט, מיט וואנצעס.

1946 " [...] זיינען געזעסן באוואנצטע גויים". 41
ייט, פוילן II, נ"י, ז' 291.

1962 " ער טראגט פענסטע און האט באוואנצטע ליפן. [illegible]

חג, דער מענטש פון פייער, נ"י, ז' 60. 43

באוועסערט — באוועסערן — באוואסערן.

באוואסערן — טרוו. פפ(זן) באוועסערן.

1. באזארגן א שטח מיט וואסער דורך א סיסטעם פון קאנאלן,

וואסער- רעזערוואַרן אע. % באוואסערן דעם

סטעפ, די פעלדער. [illegible]

[illegible] באוואסערן וויסטענישן.

1930 " דאס זיינען קינסטלעך באוואסערטע [illegible]

פעלדער. [illegible] דא, פון בערלין [...] ווארשע, 52

ז' 126.

1947 " האבן פיל צענדליקער יידישע יונגע=לייט

[...] זיך אוועקגעלאזט קיין ארץ= ישראל און מיט

זייער שווייס און בלוט אויסגעטריקנט זומפן, באוואסערט 51

מדבריות ". רעד' ר. מאהלער, יזב טשענסטאכאווער

יידן, נ"י, ז' 1צ.

953 " די ברייט אויסגעשפרייטע געגנט, באוועסערט

פון דניעפער און דניעסטער און זייערע בייטייכן,

[...] איבז ים, דובנאוו, וועלט=געשיכטע, 53

צ, ב"א, ז' 19.

2. (זן) באשפריצן, באגיסן מיט וואסער.

1974 " האט זי [די פויערטע] אנגעזאגט איר מאן,

ער זאל נית פארגעסן צו באוואסערן די גרינסן". 55

י. עלבערג, אויפן שפיץ פון א מאסט, מאנטרעאל,

ז' 70.

באוואסערונג -- אקט אדער רעזולטאט פון באוואסערן.

% קינסטלעכע באוואסערונג. ~~דער ניגער אויסגעבאוועסערט~~

באוואסערונג דורך באטריפן. ~~[illegible]~~

0 באוואסערונג=גערטנערײַ — [illegible]

1931 " משאנגארער האלבאינדזל איז זייער צוגעפאסט פאר

דער אנטוויקלונג פון באוואסערונג=גערטנערײַ". 47

אי. סודארסקי, דער היינט און דער מארגן פון די

יידישע איבערוואנדער=פאנדן אין אוקראינע, קיעוו,

ז' 7.

באוואסערונג=סיסטעם. באוואסערונג=קאנאל.

באוואפנט -- פאדי/פאדוו פון באוואפענען.

1. וואס האט / טראגט וואפן (געווער, פלי=זיך).

% באוואפנטע סאלדאטן. ~~די געסט=קעמפערס זיינען געווען~~

~~שלעכט באוואפנט.~~ [illegible]

1865 " קעגן א פאר הונדערט בעלי=בתים, באוואפנט ~~[illegible]~~

מיט שטעקנס און שטיינער, איז ניט נייטיק געווען 58

ארויסצושיקן א גאנצע ארמיי". קמ, נ' 33.

1936 " די זין פון אפרים, באוואפנטע בויגן=שיסער."

נג, תהילים, עח - 9. 68

1949" ער האט געזען, ווי די באוואפנטע דייטשן האבן

זיי געיאגט מיט בייטשן, ווי מען יאגט הינט". 65

סעג, מיינע זיבן יאר [...], ב"א, ז' 128.

2. ~~באזארגט מיט געווער~~ אויסגעפירט מיט געווער.

% אין די געטאס און טויט=לאגערן זיינען געווען א

סך פאלן פון באוואפנטן ווידערשטאנד. [illegible]

~~קליי -- די/דאס -- מצב/איינגעשאפט פון זיך~~

~~באוואפנט.~~

1956" דער פיינט איז שטארק און גרעסער אין דער צאל,
// צו זיין באוואפ(נ)טקייט דערווייל איז קיינעמס 71
ניט געגליכן". פּמ, מלחמה, I, נ"י, ז' 177.

3. (פיג) באזארגט מיט נייטיקע מיטלען דורכצופירן
א וויכטיקע אקציע, דיסקוסיע א"ע. % באוואפנט מיט
וויסן. צו דער דעבאטע אין פארלאמענט איז דער מיניסטער
געקומען באוואפנט מיט גוטע ארגומענטן. באוואפנט
מיט געדולד.

1888 " פון דער אייבערשטער באנק [אין מרחץ] לאזן זיך
הערן כלערליי קולות, א טייל יידן |...| זיינען 59
באוואפנט מיט בעזעמלעך און שרייען: גוואלד, יידישע
קינדער! [...] גוואלד-פּארע!". ממוס, פישקע דער
קרומער, ציט אויסג' נ"י 1910.

1970 " טראץ דעם, וואס מיר זיינען געווען אצינד 'באוואפנט'
מיט די נייטיקע דאקומענטן, האט דאס נאך נישט געלייזט 67
אין גאנצן דאס פראבלעם". ל. וונדה, יזב זלאטשעוו,
ת"א, ז' 297

באוואפנטקייט -- די/ דאס. מצב/אייגנשאפט פון זיין
באוואפנט.

1956" דער פיינט איז שטארק און גרעסער אין דער צאל,
// צו זיין באוואפ(נ)טקייט דערווייל איז קיינעמס 71
ניט געגליכן". פּמ, מלחמה, I, נ"י, ז' 177.

ם ביוואפנט.

1724 " אזו איז דער עשו אן גיקומן מיט איין גרוש חיל
צום שטרייט אן גיקלייד מיט פנציר [...] וואול ביוואפנט 61
אלי מיט שילטר און פיילן בוגן אונ' שפיסן".
סענד עטהויזן, בית ישראל ובית הבחירה, אמשטרדם,
דף ג.

ב אַ ו ו אָ פּ ע נ ו נ ג -- די, =ען. 1. אקט אדער (עזולטאט פון באוואפענען. % גלייך נאך דער מלחמה האט זיך אנגעהויבן אויפסבטי די באוואפענונג, פון די ארמייען. פאבריקן ארבעטן אויף באוואפענונג. מאכן גוטע געשעפטן.

2. באשטאנד פון געווער, כלי=זיין; % די ישראל־ארמיי פארמאגט די מאדערנסטע באוואפענונג. די גאנצע באוואפענונג זיינע איז געווען אן אלטער פיסטויל.

1947 " דאס געטא איז פון דרויסן געדיכט באשטעלט מיט אוקראינער און זשאנדארמען אין פולער באוואפענונג". 72
רעד' ר. מאהלער, יזב טשענסטאכאווער יידן, נ"י, ז' 194.

1966" די באוואפענונג [פון די פארטיזאנער] איז געווען א מינימאלע - א פאר פארזשאווערטע ביקסן". יזב שטשושין, 74
ת"א, ז' 260.

3. (פיג/שפאסיק) נייטיקע מיטלען צו א געוויסער אקציע. % צו דער דעבאטע איז דער רעפערענט געקומען אין פולער באוואפענונג: סטאטיסטישע ציפערן, דאקומענטן וכדומה.

ב אַ ו ו אָ פּ ע נ ע ן -- טרוו. אויסשטאטן, באזארגן מיט געווער, וואפן; % באוואפענען די ארמיי. מע פלאנירט צו באוואפענען די ישראל־אוויאציע מיט נייע עראפלאנען.

1962 " איך שטעלטע וואכן [...] האבן זיי שוין פארמאגט גענוג געווער צו באוואפענען נייע פארטיזאנער און 79
האבן צוגענומען אין זייער אפטיילונג נאך יידן, וועלכע האבן געוואנדערט אין די וועלדער". יזב זוויאהיל, ת"א, ז' 220.

2. (פיג) באזארגן מיט מיטלען/ נייטיקע צו א געוויסער
אקציע. % באוואפענען מיט וויסן/ קענטענישן.
מע האט אים באוואפנט מיט די נייטיקע איידער
ער איז ארויסגעפארן.

באוואפענען זיך -- רעפל.

1948 " באוואפענענדיק זיך מיט געווער, איז געווען
זייך כוונה ארייננצוקריגן זיך אין וואלד אריין". 78
א. פאמעראנץ, גאפ, נ' 5 - 6.

1. ם ----

" ער האט באוואפנט מיט כלי=זין זיינע אויפגעכאוועטע".
באר משה ?, בראשית, כד - 14. 80

ב_א ו ו א ק ס ן I -- אדי/ אדוו, פּפּ באוואקסן.

1. באדעקט מיט געוויקסן (גראז, מאך, קוסטעס אע).
באוואקסענע לאנקעס. בערג אפּהאנגען באוואקסן
מיט וועלדלעך.

1919 " ברעגן נעמען [...] ברייט דעם וואסעריאך // אויף
אקסלען ווייך באוואקסענע, // און לאזעס בוקן זיך", 101
האפּ, ביי וועגן, קיעוו, ז' 17.

1936 " דער תהום [פון ים] איז ארויפגעשווומען [...]
און איז געווארן גלייך מיטן ברעג [...] 85
און באוואקסן מיט גראז ווי א בקעה (לאנקע)".
מחזור ע"ט, בית ישראל [...], יום=כיפור II, ווילנע,
ז' 61.

1945 " די ביימער באוואקסן מיט בלעטער געדיכט". האל.
ערדישע וועגן, מאסקווע, ז' 173. 99

2. באהאַרט שטאַרק, באדעקט געדיכט מיט האר. % דאס
באוואקסענע פנים. די הענט זיינען באוואקסן

מיט בלאנדע הערעלעך.

1929 " דער באוואקסענער מענטש האט ארויסגעבראכט א ליימענעם כלי". אפא, IX, ווילנע, ז' 39. | 104 ביי 3377

1956 " באוואקסענע און איינגעטונקענע אין קויט פון פנימלעך אדורכגעלויכטן אויגן האבן בלויז זיך". פמ, מלחמה, I, נ"י, ז' 276. | 102

" קאקאסניס באוואקסן ווי באבונעס, געבראכט פון דזשונגל [...]". סוצ, פוו, II, ת"א, ז' 457. 1960/1958 | 123

3.(פיג) באדעקט געדיכט מיט עפעס, ווי ס'וואלט געוואקסן.

1928? " די ווייסע ווינטערנאכט, וואס איז געשטאנען אין עק וואלד, באפעלצט אין שניי, באוואקסן מיט אייזצעפלעך". אפא, ב?, ווילנע, ז' 291. | 88

1957 " דער טאקער באקומט א לצוודיקן אויסזען, אנגעמאכראסט און מיט טאקעכץ באוואקסן, ווי א משונהדיקער באבוך". זש, דער ממזר, נ"י, ז' 47. | 90 באב 131

4 . (פיג , אלט) פארמערט, צוגעקומען, אויפגעקומען (וועגן פארמעגן, רייכטום, געלט).

1868 " איר חברטע האט אויך צוריק מיט א יאר דריי געמאכט א קלייטל און אריינגעלייגט אין גאנצן 300 רובל, איז זי גאר באוואקסן געווארן". ח. מלמד, קמ, נ' 10, 290 - II . | 97

1881 " און וואס פעלט טאקע א גוטן בעל=מלאכה [...]? א גוטער שוסטער האט דען קיין ברויט ניט? א רעכטער שניידער ווערט דען ניט באוואקסן ? זיי ווערן דען ניט קיין עשירים מיט אייגענע הייזער?". שאצקעס, דער יודישער פאר פסח, ווארשא, ז' 152. | 87

קײַט -- די/דאָס. אײגנשאַפֿט/מצב פֿון זײַן באַוואָקסן.

1961 " פונקט ווי אין זייך געדיכטהאריקער באוואקסנקייט געבליבן עפּעס פון גאר אלטע צייטן". בערג, אויסגעוו״לטע ווערק, מאסקווע, ז' 656. 87

אז דער שטיין ליגט אויף איין ארט, ווערט ער אויך באוואקסן מיט גראז ( ) - א מענטש וואס רירט זיך ניט, טוט גארניט, ווערט אפגעשטאנען, אטראפירט.

עס/ער איז שוין באוואקסן מיט מאך - וועגן עפּעס/ עמעצן וואס איז אלט, פארעלטערט.

ם ביוואקסן.

-------> 1.

1743 " עס איזט איין ספר אדער איין בוך אזא געשטעלט// גלייך מיט איין גראז באוואקסן אפן פעלד". שאר, ציט שנ, לעזער, קריטיקער, דיכטער, !!, נ"י 1928, ז' 362. [ארטאגראפיע מאדערניזירט]. 86 בו 2194

------> 3.

1724 " אירה אויגן זיינן בוואקסן מיט פייטטיקייט [פייכטקייט?]". יואל רוזן, ריח ניחוח, פיורדא, ציט י. שאצקי, אמ' פנקס !, 1927, ז' 187.

ם | באוואקסן !! | ב י וו ק ס ן -- טרוו. באדעקן מיט געוויקסן, באפלאנצן.

1626 " (ישאו) זיא זאלן ביוו̇קסן די בערג ממילא וועט זייך שלום צום פאלק, אויך די היך זאלן טראגן שלום כלומר עש זאל וואול גיראטן". סםמ 1, תהילים, עב - ג, לובלין. 89

ב א וו א ק ס ן -- ----> באוואַקסן !.

ב א וו א ר י ע -- די, =ס. (ארט) בירהויז, שענקל, קנאַיפּע. P: Bawaria.

1867 " [...] פאר גרויס שרעק בין איך אריינגעפאלן
126 אין איין באוואַריע (די באוואַריע געפינט זיך אין
איין קעלער). [...] איך האב מיך געזעצט אין איין
ווינקל אריין אונד האב נאר צוגעקוקט ווי עס ~~דזשט~~
גייט צו אין דער באוואַריע [...]. איינער טרינקט
אונד איינער עסט [...]". ווארשויער יודישע
צייטונג, שנה ראשונה, נ׳ 2, ז׳ 18.

ב א וו א ר ן ! --- טרוו. פּפּ באוואַרן (ארט)
1. באשיצן, באשירעמען, פארהיטן פון א סכנה.

"1894 [...] די ערד נעמט זיך טרייסלען - איך לאך פון
139 געפאַרן, // עס ברעכן זיך דעמבעס - מע טועט מיך
באוואַרן". אל, דער אייביקער ייד, ציט לידער
אין פאעמען, ... נ"י, 1938, ז׳ 13.

"1910 [...] פון שטורעם און האגל באוואַר | טעקסט:
139/א בעוואַר]". ש. פרוג, אלע שריפטן !!!, נ"י, ז׳ 24.

2. באוואַכן, היטן עמעצן.

[אנהייב XIX יה] " דא האט מן אים בעשיר גוואלט בוואַרין,
125 און מן טעט אים קעטן אום זיין האלדז און אום זיין
פיס". ... מעשה נורא פון שבתי צבי ימ"ש,
[ארט ?], ז׳ 19.

||באוואַר -- דער, בא. (ארט) 1. שוץ, באשיצונג.

1936 " ער איז גאָט, מיין באשיצער |...| מיין באוואַר
107 און מיין שאטן". מחזור עס, בית ישראל [...],
יום-כיפור, שיר היחוד, ווילנע, ז׳ 95.

2. אויפהיטונג, קאנסערוואציע.

... " און דערווייל אפגעבן | די תבואה | אויף באוואר
אין די שפייכלערס ". בערג 108

באווארונג -- די, =עך. דזוו דפוו.

/7 אויף גאטס באוואר (איבער) לאזן - אויף דער
שוץ, חסד פון גאט, אויף גאטס באראט.

... " האט ער זיך צונויפגענומען מיט אלע זיינע קרעפטן
און באלד טאקע געשווינד, מיט אימפעט אוועק, איבער- 111
לאזנדיק זיינע חברים אויף גאטס באוואר ". ממוס,
שלמה ר' חיימס, ציט אויסג "מענדעלי", ווארשע 1913,
ז' 62.

גאט באוואר!. -- גאט באהיט, חס ושלום, חלילה!
1922 " מע פרעגט זיך איבער עטלעכע מאל צו מע קוועלט
זיך נישט גאט באוואר, אויף דער באנק ". ייז, פערל [--], 106
ווארשע, ז' 33.

ם ביווארן. מהד: bewaren
-------> 1.

... " די שטט ווש אונטר שיידן // איין וושר ולוש צווישן
אין ביידן // דא מוישט ער אן דעם' יום-טוב איבער 129
בארן // דש ער די יודן וואלט ביווארן ". מגילה
מינכן, מ/100א.

" זיא נייגטן אירם הערן דא זיא וואלטן היין וארן 1544
// דא שפראך דער קוניג דוד גוט מוש אוייך ביווארן ".
שב, סטראפע 1551.

1686 " יונג רייך אונט ארמן, איטליכן צוט עז בוואהרן,
// וויא ער זול פאהרן, פון ביזן ראט אזו טיפן ".
ס' משלים, פפד"מ, 8 - I.

2. -----

1781 " פיל ריטר און זולדאטן, און' זונשט נאך וואול
124 פיר הונדרט אידלי ריטר [...] דיא דעם קיניג אל צייט
ביוואַרטן |...| ". יוסף וויטצענהויזן, איין
שין מעשה פון קיניג ארטיש הוף, פיורדא, תקמ"א.

3. אויפהיטן א לענגערע צייט, קאָנסערווירן, באוואַרענען.

1679 " און' פר זאמלין אלי שפייז דער גוטי יארין [...]
142 אין פרעה זיין קארן הייזר, צום פארראט, אין דען
שטעטין און' ביוואַרין ". בליץ, בראשית, מא-לה.

1722 " דיא דא פירות אויף גופן און' ביוואַרן זיא
140 ביז עש טייאר ווערט אום אן ארמיליט טייאר צו פר
קאפן ". איבז מ. פרנקפורט, מנורת המאור,
אמשטרדם, יז / ב.

~~1793 " דען פר וואר איר ווישט דאך וואול דש דיא (נשמה)~~
~~141 איז גלייך איין (פקדון) דש אונז גאט האט צו בוואַרן~~
~~גגעבן ". מ. מן, יוסיפון, 4, אמשטרדם.~~

|| ביוואַרונג -- אויפהיטונג, קאָנסערוואַציע.

" נון ווארן גימאכט שראנקן אין דען הויף הרום.
צ/139 // צו איינר ביוואַרונג און' הויטונג גרינגש הרום".
מלכים=בוך, סטראַפע 1520.

1679 " און' זאלט עש אין ביוואַרונג האלטין [דעם לאַמ
לקרבן פסח] ביז דען פערצעהנטי טאג, ".
בליץ, שמות, יב - 1.

1743 " און' ווען איין קינג גיבט צו זייני קנעכטן אין
ביוואַרונג זייני לושטיגי גפעס ". מ. מן, יוסיפון, 4,
אמשטרדם, קסג.

ביוואַרער -- דער. באשיצער, פאַרטיידיקער.

1728 " און' פר בערג אונש אין שאטן דיינר פליגלן דען
197 דוא גאט בישט אונזר ביוואַרר און' אונזר בישירמר".
מחזור יו"כ |...| והדרת קודש אויף טייטש, אמשטרדם,
תקכ"ח, דף ה'.

באוואָרן !! -- טרוו. (אַרק) מאכן וואָר,
מקיים זיין, באשטעטיקן, באווייזן דעם אמת.
1941 " אצונד, גאט דו האָר, זאל באוואָרט ווערן דיין
צוזאג ". תי, דברי הימים, א - 9. 120

באוואָרט -- פאדי. אמתדיק, אויסגעפרוּווט, ריכטיק.
1918 " ס'איז א באוואָרטער מיטל ". אפּא, אונטערוועלט, 118
נ"ן.

ם ביוואָרן/בוּוערן. מהד: bewären/bewaeren
... " ווש וויל דער קוניק הימיט ביוואָרן // צוואור,
ער אונ' זיין הערן זינדא נארן ". מגילה מינכן, 130
מ/ 89/ב.
... " ונוכחתה - אונ בוּוערנט, כמ' אותה הוכחת".
רייכלין 8, בראשית כד - יד. 128

2. אויספּרוּוון.
... " ובוחן - אונ ער בוּוערט". רייכלין 8, תהילים ז - י. 133

באוואָרעמען -- טרוו. ווארעם מאכן, א געוויסן
שטח; באהייצן. % מע ניצט שוין זון=ענערגיע צו
באוואָרעמען די הייזער. ~~עס קאסט טייער צו באוואָרעמען
אזא גרויסע שטוב.~~

באוואָרנט -- פאדי/ פאדוו פון באוואָרענען.
פארזיכערט, געשיצט, גאראנטירט. % באוואָרנט פון
קעגן. דער סוחר האט געקריגן א באוואָרנטן וועקסל
פון דער באנק. פארן אַפּפאָר האט ער געלאזט די שטוב
גוט באוואָרנט ~~פּאַרראַ~~ קעגן גניבה. ער איז ניט
קיין באוואָרנטער פון מיליטער=דינסט.
1917 " מיר רעדן דא שוין ניט וועגן א שטענדיקן,

באוואַרנטן פאַרדינסט אין די גרויסע פאַבריקן. זשיט, 147
שריפטן, VI, נ"י, ז' 77.

1936 " אין די באוואַרנטע נאַכט האָבן דיינע קינדער געזען
דיין קעניגלעכקייט, דו לעבעדיקער און שטאַנהאַפטיקער 149
גאָט ". מחזור ע"ט, בית ישראל, פסח I, ווילנע.

באוואַרנטקייט ~~באוואַרנטקייט~~ -- די, באַ, פּפּ (דטשמ) =הייט.
פאַרזיכערונג, אָפּגעהיטנקייט, גאַראַנטיע.

1905 " אומבייטן די גאָטגעזאַלבטע הערשאַפט אויף א
דעמאָקראַטישע רעפּובליק מיט א פּאַרלאַמענט [...] מיט 159
דער פולער באוואַרנטהייט, אַז די וואַלן זאָלן ריכטיק
פאַרקומען. רעד' ז. סינאַני [...], זש' קאַמף און
קעמפער, פינפטע ליפערונג, ז' 9, |אָרט?|.

1933 " דער טעזיס וועגן בערגעלסאָנס באוואַרנטקייט
פון סקעמאַטיזם איז ניט ~~[illegible]~~, דער איינציקער פעלער פון דעם 160
מין [...]". מ. עריק, זש' פאַרמעסט, נ' 1, כאַרקאָוו,
ז' 144.

באוואַרעניש -- דאָס / די, =ן. 1. פאַרהיטונג,
פאַרהיטונג=מיטל, פאַרזיכערונג, גאַראַנטיע. % באוואַ-
רעניש קעגן א שריפה. פאַר א געניטן גנב איז א שלאָס
ניט קיין באוואַרעניש. ניט רייכערן איז א געוויסע
באוואַרעניש קעגן ראַק.

1814 " מער עדר [איידער] אלי בוואַריינישן פילנזוי
[פילנעווע, היט] דיין האַרץ, וואַרן פון אים גייען 168
די אויס קומנישן פון לעבן ". מס, משלי, ד-23,
תקע"ד.

1870 " א שלישית [= 3טעל] אָדער אַן אַנדער באוואַרעניש
האָט דער יונגער=מאַן מיט דעם יידעלע ניט געהאַכט ". 169
י. ראַבינאָוויטש, קמ, נ' 8, 62 - 1.

1904 " מען מוז באשאפן באוואָרענישן ~~[illegible]~~
165 וועלכע פארזארגן פאר יעדער נאציאן די פולשטענדיקע
פרייהייט פון קולטורעלער אנטוויקלונג [...]".
זש' דער אידישער ארבייטער, נ' 17, זשענעוו, ז' 34.

2. דאס באגרענעצן א טו-וונג אדער ארויסזאג מיט א תנאי, אויסנעם, קריטישע באמערקונג אע. % ער זאגט צו צו קומען אויף דער שמחה מיט דער באוואָרעניש, אז ער וועט אפשר דעם טאג מוזן אוועקפארן. דערווייל האט מען אים באפרייט פון שטייער, מיט דער באוואָרעניש, אז ער וועט צושטעלן די נייטיקע דאקומענטן. ~~דער קריטיקער מאכט אטלעכע באוואָרענישן בנוגע געוויסע היסטארישע אומפינקטלעכקייטן. די באוואָרעניש פון רש"י צו דעם פסוק קלערט שוין אויף אלצדינג.~~

... " מען ווייזט ארויס גרויס חריפות מיט קנייטשלעך,
169 שפיצלעך, 'באוואָרענישן' געדרינגעגנישן, וואס שארפן
און שפאלטן דעם מוח ". ממוס, די אלטע מעשה,
ציט אויסג " מענדעלי " ווארשע, ז' 17.

1970 " אזוי שפרודלט פון די בלעטער פון זיין טאגבוך
166 [...] זיין געוואלטיקע ליבע אָן א תנאי און אָן
באוואָרענישן צו דער ארבעטנדיקער אינטעליגענץ ".
רעד ר. מאהלער, יזכור סאנץ, ת"א, ז' 661.

באוואָרענען -- טרוו. ~~[illegible]~~

פֿאַר באוואָרנט. 1. פארהיטן, פארזיכערן באצייטנס פון א סכנה, אננעמען פאָרזיכט=מיטלען. % באוואָרענען די וווינונג פון גנבים. די איינשפריצונג האט אונדז באוואָרנט קעגן דער עפידעמיע.

1814 " זאלסט קענען אויס ווארטן אויף איבערלייגונג,
דיינע ליפן בוואָרינען מיט גניטשאפט". מס, משלי,
ה - 2, תקע"ד.

" בכדי מע זאל קאנען טראגן אויפן קאפ דעם'כלל' —

175 – וואס דארף מען ? דארף מען באווארענען דעם
'פרט'". שע, אלע ווערק, ב' VII, צייט אויסג
נ"י, ד' 131.

1962 " אויך זיי [די פרומע יידן] זענען נישט אין
155 אמעריקע באווארנט פון דער געפאר פון אסימילאציע ".
ד. פלינקער, טמז, 22/III.

2. (אהט) אויפהיטן, איינהאלטן.

1814 " לאז זיי [די רייד פון פאטער] זיך נישט אוועק
184 רוקן פון דייני אויגן, באווארין זייא אין דיין הארץ".
מס, משלי, 21 – 3, תקע"ד.

3. (לאקל ?) ווארענען.

1928 " לייביש האט באוויזן צו באווארענען דינהן: –
172 א סוד! – און דינה האט געשאקלט מיט איר קאפ".
א. ראבאי, אייזענע ערד, ווילנע.

באווארענען זיך -- רעפל.

1878 " דערפון איז טאקע געדרונגען, אז מען קען זיך
192 כלל ניט איינהיטן, מען קען זיך ניט באווארענען,
וואס ס'איז באשערט, דאס איז באווארט". ממוס,
מסעות, צייט אויסג "[illegible]", ווארשע, ב.... ד' 86.

1943 " [...] איצט האט זי זיך שוין באווארנט מיט א
199 שמועס אויף א האלבער שעה ווייניקסטנס". ייז,
משפחה קארנאווסקי, נ"י, ד' 172.

באווארענונג -- די, -ען. פּפּ (דטשמ? [illegible]) באווארנונג.
פארזיכערונג, פארהיטונג, באשיצונג.

1936 " די נאכט פון באווארנונג האט ער געלאזט הערן
136 צו די געליבטע פאלק וואס ער האט מצל פון די פלאמענדיקע
מצריים". מחזור ע"ט, בית ישראל [...] פסח, ווילנא,
ד' 26.

ער= -- דער (~~=ען~~), =ס. דאָס וואָרט שאָלעכץ.

193. " שייל אָפּ דאָס וואָרט פֿון זיינע שאָלעכצער=באַוואָרענער".

אפּא, שקיעה. 195

באַוואָרן=מיטל -- דער, =ען. % דער שטאַטראַט נעמט אָן ענערגישע באַוואָרן=מיטלען קעגן דער פֿאַרשפּרייטונג פֿון עפּידעמישע קראַנקייטן.

רבנים.

באַוואָרן=ווערקסל -- דער, =ען [סטוטש 192].

באַוואָרן=קלאַפּאַן -- דער, =עס. ספּעציעלע איינריכטונג ביי דאַמף=מאַשינען אַרויסצולאָזן איבעריקן דאַמף.

1926 " [...] אויפֿרייסן וואָס פֿלעגן זיך אָפּט מאַכן ביי דער מאַזיקע מאַשין איבער דעם, וואָס זיי האָבן נישט פֿאַרמאָגט קיין שום באַוואָרן=קלאַפּאַנס". איבן 135
אַל, פֿון ק. מאַטשאָס, געשיכטע פֿון דאַמפּמאַשין, קיעוו, ז' 8.

שוו: " בעסער פֿריער באַוואָרנט, איידער שפּעטער באַוויינט".

"פֿון קראַנקייט און אָרעמקייט איז קיינער נישט באַוואָרנט".

" פֿון קרימינאַל ~~[...]~~ און שפּיטאָל קען קען מען זיך נישט באַוואָרענען.

פֿון דריי זאַכן קען מען זיך נישט באַוואָרענען: פֿון טורמע, פֿון טאַרבע, פֿון טויט.

וואַריאַנט: פֿון די דריי טיתן [טעסן] קען מען זיך נישט באַוואָרענען: פֿון טאַרבע, טויט, טורמע. [פּ. וויינריב, יישפּ, IX. (ז' 56)

מיט אַ לייטער אויפֿן הימל אַרויף קען זיך קיינער נישט באַוואָרענען.

ם ביוואַרנען / בוואַרנען

1619 " ער זאל וואל ביוואַרנט ווערדין מיט וואז ער וויל".

פב. ז' 30.

1676 " אונ' מן זול די ספרים אין איין ריינטליך אורט
ליגן [...] אויך זול מן זי ביווארנן דז זי דיא 186
שרצים ניט צו ביישן." ברנט שפיגל, פפד"ם,
פרק י"ד.

1723 " איז אך גוט וועך מן דש מעל זיפט אויז און
בווארנט דש ניט דר צו קומט איין מויז". א.קירכהאן, 187
שמחת הנפש !! [אויסג י. שאצקי].

4. באשיצן, באשירעמען.

1625 " דעך ירושלים דש איז ברג ציון האט די מעלה (הרים)
דז ברג זיינן גרינגש אום איר אונ' דאהרום איז 153
ירושלים ביווארנט ". סהמ, תהילים קל"ה -ב, לובלין.

|| ביווארנונג.

1664 " דש זיא אלזו זאלטן זייך צו אים צו איינר
ביווארנונג דש ער וואלט מאכן אנטרינן זיינן לייב 157
פון דעם שווערט זיינש בכודרש". יוסיפון, אמשטרדם,
דף קל"ו.

ב אַ וו אַ ר פ ן --- טרוו. פֿאַר באוואַרפן.

1. (אַרויפֿ) וואַרפֿן א סך זאכן אויף עמעצן/ עפעס.
% באוואַרפן מיט שטיינער. דעם זינגער האט מען ממש
באוואַרפן מיט בלומען.

1912 " |...| איך האב דעם קאפ נישט געקאנט אויפהייבן,
ווי מ'וואלט מיך מיט שווערע קישנס באווארפן". 200
א. קאגאנאווסקי, אונטערן פליגל פון בית=עלמין,
ווארשע, ז' 7.

1973 " אין יענע הייזלעך [...] פלעגט מען די וויגעלעך

מיט ניסלעך באוואַרפֿן די וועגט מיט שיר=המעלותן 202

באהענגען ". מ. עטינגער, צוק, יאנואר, ז' 20. באה 235

2. (שניידעריש) ארומנייען ברעגלעך (זומען)

פון שטאף מיט פאדעם, איינער פון די פראצעסן פון

אויסענדיקן א מלבוש.

באוואַרפֿן מיט שבחים / מיט לויב - שטארק לויבן.

1975 " ער האט געדעט קלוג. ער האָט זי באוואָרפן מיט

לויב". באש, פֿאַר, II/28. 203

באוואַרפֿן מיט פראגעס -- שטעלן א סך פראגעס, מיט

א מאל.

1892 " פיל פון אונדזערע פריינד [...] האבן אונדז מיט

פארשידענע מינדלעכע און שריפטלעכע פראגן באוואַרפן 201

". [...] באארבעט י. יעדוואבניק, [...] [מחבר?] באד 347

די רייזע נאך ארגענטינא, ווארשא, ז' 51.

באוואַרקע -- די, בא. געטראנק, באשטייט פון

אויפגעקאכטן וואסער אדער טיי מיט מילך, ס'רוב

געצוקערט.

1960 " זי טראגט אויך מילך אין ארעמע הייזער [...] ווו.

מען פארווייסט דאס וואסער מיט א ביסל מילך אויף 205

באוואַרקע". פ. שטיינוואקס, טאג, I/3.

"1974 [...] אראפגעווארפן די שיך פון די פיס, האט

זי געוואלט בעטן שען איר דערלאנגען א ביסל באוואַרקע".

י. עלבערג, אויפן שפיץ פון א מאסט, מאנטרעאל, ז' 175.

באוואשן -- טרוו. וואשן אסן, בסדר. % ס'איז שווער צו באוואשן די גאנצע משפחה. די דינסט נעבעך הארעוועט געגוג, ביז זי באוואשט און בארוימט אזא שטוב מיט אזא גרויס געזינדל. נאר באוואש און באריינק אים דעם פויליאק, דעם שלומפער.

באוואשן זיך מיט טרערן - א סך, שטארק וויינען.

1873 " איך דעק מיר צו די אויגן מיט א טיכל באוואש מיך מיט טרערן" ~~איך שטעל מיר פאר ווי ערגעץ ...~~ ממוס, די קליאטשע, ווילנא, קאנק: 175540.

1948 " מיר באוואשן זיך מיט ריינסטע טרערן". י. ראפאפארט, טראָפּנס גלויבן, מעלבורן, ז' 27. 210

באוואשן זיך מיט בלוט / מיט רויטער יויך - (ווולג) צעבלוטיקט ווערן, שטארק צעשלאגן ווערן. % אט דערלאנג איך דיר א קריש אין מארדע, ~~וועסטו זיך באוואשן מיט בלוט~~

באווינען -- טרוו. 1. לעבן פּערמאנענט אדער א לענגערע צייט אין א געוויסער ארטשאפט, זייך איינגעזעצן דארט, זיין תושבים. % די בעדויִנער באווינען א היפשן טייל פון נגב. דער קווארטל מאה שערים איז באוווינט דורך די גאר פרומע יידן.

1929 " ... פאדער=אזיע [...] איז געווען באוווינט אין דער צייט פון 3 - 4 טויזנט יאר פאר דער קריסטן=ערע דורך צוויי פארשיידענע ראסן [...]". "טאז"-שריפטן, ווארשע. 218

1947 " די סאמע ארעמע יידישע באפעלקערונג האט באוווינט די דזשונקע=גאס". רעד' ר. מאהלער, יזב טשענסטאכאווער יידן, נ"י, ז' 34. 221

2. באזעצן זיך, לעבן אין א הויז אדער א טייל זיינעם האבן דארט א דירה, קווארטיר; וווינען. % די שכנים וואס באוווינען דאס הויז, דארפן אפהיטן די ריינקייט אויף די טרעפ, אויפן הויף. % אלע דירות פון נייעם הויז זיינען שוין באוווינט.

1925 " דאס זיי זיך אונטערשטעלן וועלן אזא הויז באוווינען, וואס בויפעליך [=האלט ביים איינפאלן]". ה. ליכטענשטיין, עת לעשות !!, אטמאר, דף לז - [!] איבערדרוק פון 1872. 220 בו 2072

באוווינען זיך - אטוו. (שש) וווינען געמיטלעך, באקוועם, אין רחבות.

1927 " ער באוווינט זיך גלייך ווי א קיסר". נפלאות הבעל - שם, ווארשע, תרפ"ז. 231

באוווין -- דער =ען. (שנש) וווינונג, ווינארט.

1950 " דאס ארט איז מיין אייגן באוווין". י.י. סיגאל, ספר אידיש, מאנטרעאל, ז' 258. 211

באוווינונג -- די, =ען. 1. אקט אדער רעזולטאט פון באוווינען. % די באוווינונג פון די נייע בנינים האט זיך שוין פארענדיקט.

2. דירה, וווינונג. -- באוווינער -- דער, איינוווינער, תושב.

1904 " די באוווינער פון די שטאטן האבן פון די אפצא-אלונגען ניט געוואלט הערן ". מ. מיכלזאהן, טאדעאוש קאשציושקא, לאנדאן, ז' 12. 240

1941 " איר האט מיך פארמאגליקט, מיך צו פארמיאוסן ביי דעם באוווינער פון לאנד". תי, בראשית, לה - 30. 241

באווינשאפט -- דן, בא. דער כלל פון באווינערס,
אלע באווינערס.

1965 " קינד און קייט, די גאנצע באווינשאפט, אן א חילוק,
יידן און גויים [...]". ב. האגער, גק. נ׳ 52, 244
ז׳ 33.

אויסקוקן ס׳באווינונג - (גלש) אויסשפירן
וואס ס׳טוט זיך אין א דירה כדי צו קענען באגנבענען 212
[פ. בימקא, גנבים, ווארשע, 1919, ז׳ 59].

שוו: ווער עס בויט און ווער עס באווינט - נישט
יעדער וואס בויט א הויז, פארמאגט א הויז, אן אייגענע
דירה.

ם ביוואונג / באוואונג
-------> 1.

1602" דש וויל איך אין זיינים לאנד לוסן דז ער דאש
זעלביג בויא און ביוואון שפריכט גאט ". שעריר, 229
כ״ז - ל״א, פראג.

1648" מיר ווארפן גורל אונטער אונז אלן // ווער דיא
קהילה צום ערשטן זאלט ביוואונן ". מגילת ווינץ, 230
אמשטרדם, ת"ח, ציט אויסג׳ ירושלים, 1963, ז׳ 32.

1743 " [...] ווען זיא ווידר קומן אויף די באוואונטי
[ופארלאזני] ערטר וואו זיא עסין קענן [...]". מ. מן, 215
יוסיפון, אמשטרדם, דף כ"ז.

באוואונר —

1721 " אונ׳ ווען איך אנדרש האב גפונדן לייט זעליקייט
איך דיני אויגן צו ערשטר גאט באוואונר די הימלן". 239
מחזור ר"ה ויו"כ, הומבורג, דף רל״ז - 2.

באוו.נדערונג -- די, בא. אויסדרוק פון געפיל פאר עפעס וואס איז אויסערגעוויינטלעך, אויסטערליש, יוצא=דופנדיק. % דאס בילד רופט ארויס באווונדערונג מיט זיינע נייע פארמעס. זיי באטראכטן די פיראמידן מיט באווונדערונג.

1906 " דאן קוועל איך פון באווונדערונג, מיין ריז // און בייג מיין קני מיט אכפערונג ". יהואש, ליד, "געטרוימטער זיג". 246

1930 " האב איך, צו מיין באווונדערונג, דערזען א זעלטענעם פארבנשפיל פון גאנץ שווארץ ביז גאנץ ווייס". דא, פון בערלין [...], ווארשע, ז' 244.

1934 " זיין פרעמד אויפפירן זיך האט ארויסגערופן דערשטוינונג און באווונדערונג ביי די שכנים ". אש, דער תהילים =יד,

0 באווונדערונג(ס)=ווערט - אדי / אדוו. וואס איז כדאי, מע דארף באווונדערן. % באווונדערונגסווערטע בילדער. דער יידישער טעאטער האט געגעבן א ~~באווו~~ באווונדערונגסווערטע פארשטעלונג.

באוו.נדערן -- טרוו. זען, באטראכטן עפעס/ עמעצן ווי אויסערגעוויינטלעך, מיט הויכער אפשאצונג, באגייסטערונג. % באווונדערן דעם שיינעם פייזאזש.

// מיר באווונדערן די העלדישקייט פון די קעמפער אין ווארשעווער געטא.

1873 " מען האט עס באווונדערט אין אלע גאזעטן און צעלייגט אויף טויזנט טעלערלעך ". ממוס, די קליאטשע, ווילנא, קאנק 69440.

1884" ער גארט ~~אוך~~ אין איינעם מיט אלע מבינים [...] צו באטראכטן דאס טייערע בילד און איינעם צו באווונדערן 277

באוו - 26.

און צו דאנקען דעם מאָלער ". ג. לעססינג, נתן החכם, אדעסא, ז' 30.

1916 " ער האט זיך איינגעזאפּט מיט זיינע אויגן אין דעם אנטבלויזטן האלדז, בריסט און נאקן און האט באוווּנדערט און באגערט ". אר, ציט אלע ווערק, ב' XII, נ"י 1930, ז' 237. 276

1948 " אזא מנורה פון פּופּצענטן יאָרהונדערט // און א פּרוכת זייער אלט געווען - // מבינים גרויסע האבן עס באוווּנדערט". סעג, איצטער, נ"י, ז' 53. 273

2. זען באטראכטן עפּעס/ עמעצן ווי אויסערגעוויינטלעך און געבנדיק מיט נעגאטיוון אפּשאַץ, אָפּפרעג, פאראורטיילונג. % ס'איז צו באוווּנדערן די חוצפה פון דעם דאפיקן עם=הארץ.

1874 " נאך מער איז צו באוווּנדערן אונדזערע פּרויען, דאס זיי פארשטייען גאר ניט וואס צו לעזן [=לייענען]. זיי האבן א געשמאק נאר פאר א באבע=מעשה, פאר א צענטורע און וועגטורע". אמד, דער פּלוק, ווילנא, ז' 39. 448 265 באב

1890 " און עס איז זייער צו באוווּנדערן, אז אחב"י [=אחינו בני ישראל] זאלן דארט ניט קענען אויסהאלטן איינינקע ברידער פון די אנ"ח [=אנשי חיל], סאלדאטן איבער פּסח ". יפאל, נ'7, ז' 9. 268

|| באוווּנדער -- דער, בא. דזוו באוווּנדערונג.

1962 " א פּאעמע פון באוווּנדער [...] ". אפּא, טמז, V/13. 243

באוווּנדער, ...--

1955 " שטיי, מענטש, באוווּנדערער, און גאַף און קוק, // און זע אין פאַנצערל אן אויפשטורעם פון וועלטן". הל, א בלאט, [...], ב"ס]. 280

1964 " דער באוווּנדערער פון דעם לײַדנדיק געלײַטערטן היסטארישן ייד, פון זיין העכערקייט און איבערערדישקייט [...]". צייט, טמז, V/1.

ם בוואונדרן

1. <------

1796 " דיזר פרינץ בוואונדרטי איינ זא גראסיס אונטר נעמיך ".
[illegible], טויזינד אונד אייך פירטל שטונד, 255
פרנקפורט צאדר, תקנ"ו, דף טז/2.

ב א וו ו ס ט -- אדי/ אדוו. [illegible] גוט באקאנט, בארימט.

1900 " איך גאס האט זיך שוין אויסגעבילדערט די באוווסטע
אסיענדיקע בלאטע ". אר, אברהם דער שוסטער, 289
ציט אלע ווערק, II, נ"י, 1930, ז' 161.

1934 " דאס איז שוין א באוווסטע אקסיאמע, אז דאס יידישע
פאלק איז דער פרובירשטיין פון דער מענטשהייט [...] 208 / באב 221
און נאך מער דער סייסמאגראף פון אלע וועלט=ציטערנישן".
רעד' הלל צייטלין, זש' דער אלף, נ'3, ווארשע, ז'8.

1958 " לייזער - ווער האט דען נישט געהערט פון אים!
ער, דער באוווסטער מכניס אורח [...] ". ח. י. פר[?] 290
פארלאשענע ליכט איין מארמארעש, ת"א, ז' 80.

2. וויסיק, באוווסטזיניק.

1912" די יידישע אינטעליגענץ וועט מוזן באוווסט [illegible]
אוועקשטעלן פאר איר טעטיקייט יענע צילן [...]". 292
זשיט, שריפטן, IV, נ"י, ז' 158.

באוווסט זיין -- פאא. 1. זיין גוט באקאנט,
בארימט. % דער מענטש איז באוווסט מיט זיין
צדקה און הילפגרייטקייט.

1932 " ער איז געווען א לערער אין א יידישער שול
און איז געווען באוווסט פאר א באגאבטן פעדאגאג". 285 / באג 26
רעד' אקש, דער וועג פון פאראט, מאסקווע, ז' 84.

1973 " אויסער דעם וואס ער איז געווען א גרויסער

תלמיד=חכם, איז ער אויך געווען באוווסט מיט זייך 287
פקחות". י. שיינהויט, זש' אלגעמיינער זשורנאל,
נ"י, II/2.

2.זייך אינפארמירט, וויסן וועגן עפעס. % באוווסט
מאכן. ס'איז נאך ניט באוווסט, ווען מע וועט
ענדיקן דעם גרויסן ווערטערבוך.

... " לאז מיך קניען פאר דיר, לאז מיך וויינען, באוווסט,
// דאס דו האסט דעם זינדער פארגיבן". ליד, מאטווייי, 291
ציט מינפּי III, ז"י, 1956, ז' 87.

1930 " וועגן דר' זשאנא דע זשאנא | איז | נאר ~~[illegible]~~
אזוי פיל באוווסט, אז ער האט זיך איך לעמבערג באזעצט 284
|...|". י. שיפער, זש' ~~[illegible]~~, ווארשע, נ' 3 - 4. 1816 באג

1966 " באוווסט זאל צווייען זייך דערפון - // דער מאמען
און איר יינגסטן זון ". האל, מיין אוצר, מאסקווע, 283
ז' 220.

אדוו. 1. וויסנדיק, באוווסטזיניק.
באוווסטערהייט -- ~~[illegible]~~

1929 " דער פאקט, אז באוווסטערהייט הייבט ער אן צו
פורעמען אן אייגן לעבן |...|". איבז ~~[illegible]~~, 335
יינגל און מיידל.

|| באוווסטקייט - די, =ן. 1. מצב / אייגנשאפט

פון זייך באוווסט. % נאך יונגערהייט האט דער

קינסטלער דערגרייכט באוווסטקייט אויף דער וועלט.

2. שטארק באוווסטע, בארימטע פערזאן. צו דעם

קאנגרעס זיינען געקומען א סך באוווסטקייטן פון דער

מעדיצינישער וועלט.

3. ווייסיקייט, באוווסטזיניקייט.

1964" עס מוז דאך הינטער איר שטייך א מענטש מיט ווילן,
מיט ציל=באוווסטקייט |...|". לע, טמז, XI/15. 345

0 ציל=באוווסטקייט די, בא. ----> דפוו.

פליכט=באוווסט(קייט), שולד=באוווסטקייט | סטוטש, 575|.

ם בעוואוסט זיין – וויסן, קענען, זיין געניט.

1692 " זאל דס זעלביגע [...] ניט קעננין |...| אייך
אמט צו האבין בחברות הנ"ל [...] ווייל ער ניט 346
בעוואוסט איזט אין דער הקברנות". תקנות פון פראגער
חברה קדישא, תנ"ב, ציט Das Jüdische Centralblat, Prag, 1883

באוו·סטזיין -- דאס/ דער, בא. 1. נארמאלער
פיזישער מצב, אין וועלכן דער מענטש קאן אויפנעמען
די רעאליטעט. % דער קראנקער איז ביים פולן
באוווסטזיין, כאטש ער קאן ניט רעדן. דער שאק
איז געווען אזוי גרויס, אז זי האט פארלוירן דאס
באוווסטזיין.

1925 " בעת די קליינע [עפילעפטישע] אנפאלן פאלט
ניט דער מענטש, ס'באקומט זיך בלויז א פארטונקלונג 318
פון באוווסטזיין, א שווינדל, א פינצטערקייט אין
די אויגן". פגעז, 65/ נ' 9, ווילנע.

1961 " דער פארוואונדעטער איז ניט געווען ביים באוווסטזיין
און האט שווער געכרכלט פון האלדז". ל. ראכמאן, 326
פאר, III/19.

2. פראצעס פון דענקען, פון אויפנעמען און באגרייפן
דעם ארום. % דאס אבסערווירן און לערנען אנטוויקלען
דאס באוווסטזיין פון קינד. אנאליזירן און פאראל-
געמיינערן זיינען וויכטיקע עלעמענטן פון באוווסטזיין.

~~1938~~

30 - באוו

1937 " דער עצם באגריף פון באוווסטזיין |...| שליסט ~~בבבבב~~
נייטיקערווייז איין אונטערשיידונג צווישן איין אביעקט 317
און אן אנדערן". איבז י. א. מעריסאן, ה. ספענסער,
די ערשטע פרינציפן |...|, ווילנע, ז' 77.

1938 " |...| דו נאר מיט דיין ליכט אליין, // און דיין
חלק וואס אין מיר - // מיין באוווסטזיין וועגן דיר!". 311
אל, לידער און פאעמען, ב' II, נ"י, ז' 156.

1970 " נאר א טראפן=צוויי קענען באגריפן וועגן דורך
דעם מענטשלעכן באוווסטזיין, אבער דאס ווינציקע 301 באג 1685
אליין איז אויך גענוג כדי צו פארגלייווערן דאס בלוט
אין די אדערן". רעד' י. פרידמאן, יזב זלאטשעוו,
ת"א, ז' 14.

3. פארשיידענע פסיכישע פונקציעס, וואס באדינגען די
צילגעווענדטע טעטיקייט פון מענטשן, זיין מענטאליטעט,
וועלטבאנעם אע. % פאליטישער באוווסטזיין.
בירגערלעכער באוווסטזיין. די מארקסיסטן האלטן,
אז דאס זיין באשטימט דעם באוווסטזיין.

1899 " דער באוווסטזיין | פון די ארבעטער אין
עסטרייך | האט זיך מוראדיק פארשטארקט דורך די פאליטישע[ר] 304 באא 150
ווירקונג פון דער [...] רעגירונג און ביוראקראטיע".
| זש' דער אידישער ארבייטער, נ' 8, | זש-ענעוו |
ז' 12.

1935 " פאר די לאנגע יארן [...] האט די רעליגיע באוויזן
איינצופלעכטן זיך אין אלע ווינקעלעך פון באוווסטזיין 324 באה 444
[...] דאס האט [...] געקראגן אן אפשפיגלונג אין
דער שפראך, דערהויפט אין דער לעקסיק". זש' אפנ
שפראכפראנט, נ' 3 - 4, קיעוו.

1953 " פארן באוווסטזיין פון יידן איז די אידעע פון
אחדות=העם געווען א יידישע, ווייל נאר ביי יידן 300
[...] האט זי געשלאגן ווארצלען אין פאלק". גרינב
איד און וועלט, נ"י, ז' 55.

1947 " מיט דעם וווקס פון נאציאנאלן באוווסטזיין
פון יידישן בירגערטום [...] האט זיך שטארק צעשפרייט 310
[...] די ציוניסטישע באוועגונג ". ר. מאהלער,
יזב טשענסטאכאווער יידן, נ"י, ז' 11.

4. דאס ~~עפעס~~ וויסן עפעס גוט, דאס אפגעבן זיך א
חשבון פון עפעס. % ער האט דעם באוווסטזיין,
אז זי איז גערעכט, אָדער ער וויל זיך ניט מודה זיין.

1953" זייער לאגע איז נאך טראגישער צוליב זייער ~~באו~~
באוווסטזיין, אז זיי און זייערע עלטערן האבן אזוי 306 בײ 3804
פיל בייגעטראגן צום וווקס און באריכערונג פון
לאנד". גרין, איד און וועלט, נ"י, ז' 225.

1958 " די איינבינדער האבן דעם באוווסטזיין, אז אין
זיי וואלט זיך דאס ספר פינאנדערגעפאלן". ש. ביקל, 312
שרייבער פון מיין דור, נ"י, ז' 211.

|| באוווסטזייענד -- אדי. (דטשמ?) באוווסטזיניק,
וויסיק.

1897 " אפילו ביי אונדז אין רוסלאנד, די מער באוווסט-
זייענדע [...] פון די פוילישע, ליטווישע און 308
יידישע ארבעטער פייערן שוין איניקע יאר אויף געהיימע
פארזאמלונגען דעם 1טן מאי". זש' דער אידישער
ארבייטער, נ' 4 - 5, פרעסבורג, ז' 20.

אונטערבאוווסטזיין.

1968 " און אפשר איז אויך דא אין מיין אונטערבא-
וווסטזיין א געוויסער באדויער |...|". ש. גאלדשטיין, 305 באג 454
יזב אטוואצק, ת"א, ז' 28.

0 גלות=באוווסטזיין

1964 " אונדזער יידישע מאראל ווארצלט אינעם גלות=
באוווסטזיין". אפא, טמז, XII/7. 319

יידיש=באוווסטזיין

1963 " פאראינטערעסירט איך דער איינפלאנצונג [...] פון יידיש=באוווסטזיין איך דעם יונגן ישראל=דור ". ציית, תמוז, IX/8. 316

קלאסן=באוווסטזיין

1954 " די פועלי=ציון=טוער |...| האבן געזארגט |...| פארן פארטיפן דעם קלאסן=באוווסטזיין פון יעדן ארבעטנדיקן ". ש. שארגעל, יזב כעלם, יאהאנעסבורג, ז' 166. 309

שפראך=באוווסטזיין

1959 " ער איז געווען איינער פון די וואס האבן געהאלפן אנטוויקלען דעם [...] שפראך=באוווסטזיין ". שג, קריטיק און קריטיקער, ב"א, ז' 322. 320

באוווסטזיניק -- אדי/ אדוו. 1. וואס דענקט און באגרייפט ווי געהעריק דעם ארום. % דער מענטש איז א באוווסטזיניק באשעפעניש. באוווסטזיניק, גוט באטראכט און ניט סתם אזוי, לויט פארגייענדיקע שטימונגען. ער איז פון דער יוגנט אן א באוווסטזיניקער ציוניסט.

1923 " פאר א באוווסטזיניק וועזן צו עקזיסטירן מיינט זיך צו בייטן, און בייטן זיך מיינט צייטיק צו ווערן [...] ". וו. נאטאנסאן, שפינאזא און בערגסאן, ווארשע, ז' 30. 329

1928 " די קאפיטאליסטישע וועלט לויערט אויף אייך, נאר דער באוווסטזיניקער ארבעטער=קלאס איז אומבאזיגבאר". זש' די גארבער און בערשטער=שטימע, נ' 2, |קארקאוו?| ז' 3. 331

2. בכיוונדיק, ווילנדיק, ניט צופעליק.

1938 " איך ווייס ניט צי חסידות האט באוווסטזיניק
ארויסגעבראכט פון זיך, אין זיך, דעם נייעם 330
'קדוש'=באגריף". קאר, שריפטן I, נ"י, ז' 218.

1966 " די אידעאליזאציע פון שלמהס לעבן איז כמעט ווי
א באוווסטזיניקע". שנ, שלום אש, נ"י, 103. 334

[illegible] -- די, בא. אייגנשאפט אדער מצב פון זייך באוווסטזיניק.

1928 "אט דער סארט אינדיפערענטיזם שליסט ניט אויס ניט
נייגיריקייט, ניט די באוווסטזיניקייט". שנ, 336
לעפער, דיכטער, קריטיקער, II, נ"י, ז' [illegible].

1970 " זייך נאציאנאלע און סאציאלע באוווסטזיניקייט
האט אים געוויזן דעם וועג צו דער יונגער פועלי=ציון; 333
באוועגונג אין סאנץ". ר. מאהלער, [illegible] סאנץ,
ת"א, ז' 886.

[illegible]ערהייט -- אדוו. אין מצב פון זייך באוווסטזיניק.
% אלע זיינע פארברעכנס האט ער געטאן באוווסטזיניקערהייט.

באוו.סטיקן -- טרוו. (שנש) אינפארמירן,
אנזאגן, מאכן מע זאל וויסן.

1940" ווער וועט אונדז דערציילן, // ווער וועט אונדז
באוווסטיקן // פון געשעענעם און פון געוועזענעם". 339
אקש, מיזרעך און מערעוו", מאסקווע, ז' 91.

באוו.סטלאז -- אדי/אדוו. (דטשמ) אן באוווסט-
זייך (פיזיש), אין מצב פון חלשן. % פון דעם
שטארקן קלאפ איז ער געפאלן באוווסטלאז.

1930 " ווען דער פרעמדער גייסט רעדט ארויס פון אים,
אזוי איז דער מענטש דאמאלס גענצלעך באוווסטלאז". 340
ב. צ. לאנדער, מעלפת ספירים, לבוב, ז' 15.

1947 " [...] זיינען אים די מערדער באפאלן [...] און
~~און~~ אים געשאכטן, ביז ער איז געבליבן באוווסטלאז". 343
רעד' ר. מאהלער, יזב משענסטאכאווער יידן, נ"י,
ז' 176.

ב א וו ו ס ט פ ו ל -- אדוו. (שנש) באוווסטזיניק.

1966 " באוווסטפול פון דעם פאקט, אז ער דארף טאן פאר-
שידנס [...]". נאד, אונטער דער זון, ת"א, ז' 292. 348

ב א וו יי ב ט -- אדי/ אדוו. וואס האט א ווייב,
האט חתונה געהאט.

1904 " [...] זיי האבן געגלייבט, אז די געלט, וואס
מען האט געטיילט די באווייבטע ארבעטער, גייט אויך 354
פון קיסר". [illegible] ג. פלעכאנאָוו, דער רוסישער
ארבייטער[...], זשענעוו, ז' 52.

1911 " א בחור, העכער פון צוואנציק יאר און נאך נישט
קיין באווייבטער". ממוס, די 'קליאטשע', ווארשע,
קאנק 968930.

1966 " קאלעדזש=מיידלעך פארליבן זיך אפט אין באווייבטע
זייער סטאלע מענער". זש, טמז, !!/27. 349

באווייבטקייט -- די, 42. [illegible] פֿון זיין באווייבט.

ם ביווייבט.

1679 " איז ער אביר אייך מאן דער ביווייבט [illegible]
איז, זוא זאל זייך פרויא מיט אים אויש גייך". 350
בליץ, שמות, כ"א - ג.

ב א וו יי ד ל ט -- אדי. וואס האט א ווײַדל (עק).

1925 " [...] די אונטערשיידן צווישן די העכערע מענטשלעכע
מאלפעס און די נידעריקערע, באווײַדלטע מאלפעס ". 355
איבז ל. גאלדבערג, ב. זשוקאָוו, די אפשטאמונג
פונעם מענטשן, מאסקווע, ז' 31.

ב א וו יי ז -- דער, =ן. דאס וואס באווײַזט,
באשטעטיקט די ריכטיקייט פון א געוויסער זאך; ראיה,
אויפווייז. % דאקומענטארער באווײַז. וואגיקער
באגלייבטע באווײַזן. % דער פראָקוראָר האט אפגעפרעגט
די באווײַזן פון די עדות.

1895 " ווען זאל דא זײַן, וואלט ער געקענט זײַן
שטעטל אַליין באשטיין, ובפרט אַז מען פאַראורטיילט איז 685
אַן שום באווײַז". איבז י. טרובניק, ד"ר פיליפזאהן,
רב יהודה הלוי, !! טייל, ווילנע, ז' 20.

1911 " [...] איז דאס א באווײַז, דאס א באשעפער א
קלוגער און א קינסטלער האט די וועלט באשאפן". 358 / באש 123
ג. מ. באיארסקי, די פאלשקייט פון דער כפירה
סיסטעם, פיעטרקוב.

1973 " אין פארלויף פון דער אויספארשונג האט מען
אבער נישט צונויפגעזאמלט גענוג באווײַזן אויף דעם, 357 / באש 364
אז מען זאל די אויבן דערמאנטע פערזאנען אוועקשטעלן
אין א באשולדיקונג=צושטאנד". יזב פשיטיק, ת"א,
ז' 211.

1965 " [...] וואָלטן זיי אפשר גיכער געלייענט א יידיש
בוך, איידער צו שפּײַזן אונדזערע אונטערגענגלערס 359
מיט באווײַזן". יג, טמז, !!!/7.

ב א וו יי ז ו נ ג -- די, =ען. (עלט? דטשמ?)
פארויסזעונג, פראגנאז.

1878 " אין דעם לוח ווערט באפּארגעזאגט פיל וווּנדערלעכע
זאַכן, |...| די פאליטישע באווײַזונג אויף יעדן 363
יאר". | איבז א. נ.?|, ברוס, דער סטאליעטניק,
ווארשא, אויפן שער=בלאט.

ב א ו ו יִ ז ל ע ך -- אדי/ אדוו. 1. וואס לאזט זיך באוויַזן, דערוויַזן. % די שולד זיינע איך פארברעך איז א בולטע און באווייזלעכע - ס'זיינען דא א סך עדות דערויף. די נייע היפּאָטעזע וועגן די סיבות פון קאנסער איז נאך דערווייל ניט באווייזלעך, | אדוו מע דארף נאך פארשן צו געפינען די באשטעטיקונג.

2. (סאוו) כאראקטעריסטיש, מוסטערדיק, רעפּרעזענטאַטיוו. % די רעגירונג האט פארעפנטלעכט באווייזלעכע ציפערן פאר דער עקאנאָמישער אנטוויקלונג פון לאנד.

1932 % מיר האבן זיך אפּגעשטעלט גענוי אויף דעם אנאליז פון דער באוועגונג פון די פרייזן [...], ווייל זיי זיינען אמערסטן באווייזלעך". פ. פּאליאַק, דער וועלט-קאפּיטאליזם אין קלעם פון קריזיס, מאסקווע, ז' 65. 366

(עדי: פּאלּיאַק האלט פון רוסיש показательный)

ב א ו ו יַ ז ן -- טרוו, פאר באווייזן. 1. געבן צו זען, ציען דעם אויפמערק אויף עפּעס; [ווײַזן].

1873 " [אנשטאָט] א מעסטל האָבער, א בינטל היי, ווילסטו איר [דער קליאטשע] גאר באווייזן א הא איך סידור". ממוס, די קליאטשע, ווילנא, קאנק 292200.

1932 " אט דאס זיינען די בוסאָלן, - ער נעמט א קיילעכדיקן קאַמפּאַס [...] און באווייזט מיר - קוק. [...]". ש. ברעגמאן, דורך קריג [...], אדעס, ז' 26. 403 בו 3261

2. ארויסווייזן, דעמאָנסטרירן א געוויסע פעיקייט, אייגנשאפט, אויפטו אע. % באווייזן ברישאפט, מוט. די יידישע פארטיזאנער האבן באוויזן גרויס העלדישקייט.

1888" [...] געוועז צעזייט און צעשפרייט איך פארשיידענע שטעטלעך און באוויזן זייערע וווּנדער איך עבודת=הבורא". ממוס, די קליאטשע, קאנק: 611720.

" זעט נאר, חברה, וואס א נאדל קען באווייזן!". 1932
אשט, משלים II, ~~קאנק~~ ..... — א/410

1958 " אונטער דער באַטוטע פון א געניאַלן רעזשיסער
באווייזן די 'הבימה=ארטיסטן' זייער הויכן [...] — 2410 ~~27~~ באט 217
טאלאנט". א. ש. יוריס, זש' היימיש, אדר,
10/II.

3. באשטעטיקן די ריכטיקייט פון עפעס מיט פאקטן,
דאקומענטן, פרווון אע; דערווייזן. % באווייזן
די אומשולד פון אנגעקלאגטן. די נייסטע פארשונגען
באווייזן די ריכטיקייט פון איינשטיינס טעאריע.

1909 " [...] אבער יעצט, אז מירביידע וועלן ווייזן
אזא קלארן פאקט, וואס קיין מענטש וועט ניט קאנען — 410
אפלייקענען, דען וועלכער מענטש וועט קאנען ריכטיק
באווייזן, אז אונדזער מסירה איז פאלש?". יהושע
הלוי מזח, עלילת דם אין ירושלים, ווילנא, ז'6.

1929 " די אונטערזוכונגען באווייזן, אז פאַדער=אזיע [...]
איז געווען באוווינט אין דער צייט פון 3 - 4 טויזנט — 218
יאר פאר קריסטוס=ערע דורך צוויי פארשיידענע ראַסן",
זש' ~~טאש~~-שריפטן, ווארשע.

1951 " אויב א ייד ווערט באשולדיקט אין טייטן א
קריסטלעך קינד, מוז אזא באשולדיקונג באוויזן ווערן — 401 באש 356
דורך דריי קריסטן און דריי יידן". מ. ווישניצער,
זב ליטע I, נ"י, ז' 54.

4. פאַרשטעלן/מאַכן קלאָר, בולט אן ענין, איבערציי גן;
אויפווייזן. % באווייזן באשיימפערלעך. די
נאענטסטע געשעענישן וועלן באווייזן, צי די מלחמה=
סכנה איז פארביי.

1873 "[...] אט דאס וועט דיר באווייזן, אז איך האב ליב
טאקע צו טאָן [...] ~~ניט נאר אפקומען מיט ....~~". ממוס,
די קליאטשע, ווילנא, קאנק 204610.

1912 " דאס באווייזט בעסער איידער אלע אלע ארגומענטן,
אז דער בונדיזם שליסט פון זיך ניט אויס דעם ציוניזם". 347 / בו 3027
זשיט, שריפטן, IV, נ"י, ז' 55.

1972 " דער קומענדיקער יארצענדליק וועט באווייזן
צי דער יידישער טעאטער איז גאנוג אויסגעפינעריש 400
און שאפעריש [...] ". ש. פישמאן, גק, נ' 75,
ז' 119.

5. (מיט 'זיך' און א ווערב אין אינפ) זיין אימשטאנד, קאנען עפעס טאן, דערגרייכן.

1935 " פאר די לאנגע יארן פון באהערשן די מאסן האט
די רעליגיע באוויזן איינצופלעכטן זיך אין אלע 394 / באה 444
ווינקעלעך פונעם באוווסטזיין" [...]. זש' אפנ
שפראכנפראנט, זאמלונג 3 - 4, קיעוו.

1959" זייענדיק א פרומער יונגער=מאן האט ער אפילו אין
דער קאזארמע באוויזן צו דאווענען יעדן טאג" [...] 405
ש. וויגאדא, פאר, VI/27.

6. קאנען עפעס טאן אין א געוויסער צייט, טערמין, באצייטנס. באווייזן צום צוג.

1929 " אין דער פרי, ווען זען איך באווייזן נאר,
// ווי שורות בינדן זיך איינס מיט איינס באנאנד 388 א / ביי 4682
[...] ". האל, וויי און מוט, מאסקווע, ז' 90.

1963 " נאך איידער איטשע=גאדל האט באוויזן צו ענטפערן,
איז זי א פאל געטאן חלשות". באש, גימפל תם [...], 2388
נ"י, ז' 297.

1970 " די געסטאפא וועט מיינען, אז די געכאפטע יידן
זיינען די זיך פון בעל=הבית [א פאליאק [און 390
ביז ס'וועט זיך ארויסווייזן דער טעות - וועלן דערווייל
די זיך באווייזן צו אנטלויפן". ז. אלטמאן,
יזב זלאטשעוו, ת"א, ז' 312.

7. (מיט פּרעפּ אין/אויף) האבן א פעולה, פראגרעסירן, אוואַנסירן. % די תלמידים האבן היי־יאָר א סך באוויזן אין לימוד. אויף דעם שטח פון היילן דעם ראק האט מען נאך ווינציק באוויזן.

באווייזן זיך -- אוטוו. 1. אנקומען/ארויסקומען פון ערגעץ, אויפטרעטן; יאַוועץ זיך.

1951 " אויפן מארק פלעגן זיך א מאל באווייזן א פאר קונצנמאכערס, [...] ב. צ. גאלדבערג, זב ליטע I, נ"י, ז' 1271. 404 באר79

1963 " א נאכט פאר דער חתונה האט ~~זיך~~ פינקל זיך באוויזן אין מקווה", באש, ~~[illegible]~~ גימפל תם [...], נ"י, ז' 301. 404 א

1970 " א וואָך שפּעטער האט זיך שוין באוויזן די געסטאפּא און גלייך האט זיך אנגעהויבן דאס שניידן אדער ברענען די בערד און פאות ". יזב [...]סאנץ, ת"א, ז'804. 411 באר 861

2. אנטפּלעקן זיך, נתגלה ווערן.

1833 " איך האב געהערט אז עס איז פאר הנדין [...] איין אומה וואש זייא הלטן זייער מלך פר איין גאט, אונ דער מלך בווייזט זיך צו זייא נאר איין מאל איין יאר ". הרב אליהו, איבז ר' משה בר' נתן נטע, ~~אלהו~~ אליהו הכהן, מאיזמיר, שבט מוסר, סדילקאב, דף י"ג/ו. 365

1873 " גאט און די גערעכטיקייט וועלן זיך באווייזן". ממוס, די קליאטשע, ווילנא, קאנק 141720.

1958 " אנדערע האלטן, אז די גאולה האט זיך נאך נישט באוויזן, נאר בלויז דער אנפאנג פון סוף גלות". נ. גארדאן, טאג, VII/24. 418

3. (וועגן ביכער, זשורנאַלן) דער־שיינען, ארויסקומען,

פון דרוק. % באווייזן זיך אלע מאל נייע שאפונגען וועגן דער חורבן=תקופה. ס"האט זיך באוויזן א נייער יידישער זשורנאל אין ישראל.

4. ווערן אנזעעוודיק, גוט צו זען/באמערקן. % פון דער וביטנס באווייזט זיך א קליין וועלדל.

1909 " פלוצלינג באווייזט זיך א בודקע, // אמצער ווינקט מיט א פאך " סעג, שטילע טרוימען, ווארשא, ז' 32. 389 / בו 345

1950 " |...| באווייזט זיך אומגעריכט // א גאלדיק פייערל פון ווייט |...| ". א. ניסענזאן, אין צדיקס טריט, [נ"י ?], ז' 25. 417 / באר 354

1965 " א ווייל האט זיך באוויזן די זון, ארויסגעקוקט פון צווישן די וואלקנס". נאטע לוריע, הימל און ערד, מאסקווע, ז' 103. 368 / באה 47

5. ארויסטרעטן/ ארויסקומען אויף אן אייבערפלאך, ארויסשפראצן. % אויף דער הויט באווייזן זיך רויטע פלעקן, בלאטערלעך.

1968 " [...] מען קאן מיט די מיטלען אראפרייניקן די האר, וועלכע האבן זיך שוין באוויזן ". מ.ראוז, פאר, 15/I. 420

6. (פיג) אויסשיינען זיך, ארויסשטעלן זיך מיט עפעס. % זי האט ליב צו באווייזן זיך מיט איר שיינער שטוב, מיט איר רייכן צירונג.

□ ביוויזן

1.

1679 " אונ' דש דוא פר קונדיגשט פר דיא אורין דיינין קינדר [...] וואש איך אין מצרים אויז גיווערקט האב, אונ' וויא איך מייני צייכין אונטר אינן ביוויזן האב ". בליץ, שמות, י - ב. 383

II " זוא שוועער מיר נון בייא גאט, דש דוא מיר |...|
קיין אנטרויא ביווייזן ווילשט". צוו, 382
בראשית, כ״א-כ״ג.

4 <------

1716 " נייארט וואש אך גיט דיא זאכן דיא מן מוז ערשט
ווישן דרויש צו ביווייזן דז דיא וועלט האט איין 395 / באש 189
בישעפר דער זיא אויש ניקש האט בישאפן". חה 1,
אמשט, דף י״ד - 1.

ביווייזן זיך

2. <------

1679 " דא ביווייזט זיך גאט צו אברם און שפראך [...]".
בליץ, בראשית, י״ב - ז. 415

ב א וו ײַ ז ע ר -- (=יך, =קע), 1. דער/די וואס
באווייזט, אלע בב.

2. (סאוו) פאקט, ציפער וואס גיט א באגריף וועגן
דעם גאנג, אנטוויקלונג פון א געוויסן פראצעס,
אונטערנעמונג, ארבעט אע. % די חודשלעכע באווייזערס
פון דער פאבריק דעמאנסטרירן אויף א גרויסן וווקס
פון דער פראדוקציע.

1931" די דורכשניטלעכע באווייזערס [...] ווייזן [...],
אז דער ראיאן איז שטענדיק אונטערגעווארפן פארשיידענע
סורפריזן פון דער נאטור". א. סודארסקי, 421
דער היינט און דער מארגן [...], קיעוו, ז' 39.

ב א וו ײַ נ ע ן -- טרוו. 1. וויינען שטארק,
פארגיסן א סך טרערן צוליב דעם טויט פון עמעצן,
צוליב אן אומגליק, א גרויסער אבדה; באקלאגן.

[...]

1881 " באלד נאך דעם אומגליק פון 1טן מאַרט, וואס אלע

נאציעס אין רוסלאנד, אויך די יידן, האבן באטרויעט 433

און באוויינט". ייפאל, XI/14.

1922 " דעם דאזיקן מאן האט מען היינט באגראבן [...],

אים האבן באוויינט און באטרויערט א סך מענטשן". 433/א

י. אדורען, דער שלעזישער גר=צדק, בערלין, ז' 28.

1945 " דו לאָז זיך אראפּ אין דער נידער// און העלף

אונדז באוויינען, באגראבן". סעג, א בוים פון 431/1541 באג

פוילן, ב"א, ז' 118.

|| בענקיש= -- דאס,בא. (~~שפאסיק~~/ביטול) וועגן

דעם וויינען א סך אדער ניט צו דער פאסיקער געלעגנהייט.

1939 " אנו, גענוג באזעצעניש! באוויינעניש! באקלאגעניש!

[...] א חתונה איז ניט קיין לוויה... אנו, פריילעך 435

זאל זיין!" מ. דאניעל, מיין גאלדענע קינדהייט,

מאסקווע, ז' 12.

ב|| באוויינער (=ין, =קע) — % די קולות פון די באוויינערקעס

האבן זיך געהערט אין דער צווייטער גאס. ס'איז

דא גענוג באוויינערס אך דיר - גיי אהיים!

∠ באוויינען און באקלאגן - ~~אפט געניצט ווערטער=פּארל.~~

עמפּאטיש וועגן טרויערן איבער עפּעס, עמעצן.

1963 " אירע נאענטע האבן שוין געהאט זי באוויינט און

באקלאגט [...]". באש, גימפל תם, נ"י, ז' 295. 6435

באוויינען לעבעדיקערהייט - 1. וויינען, טרויערן

איבער עמעצן וואס לעבט נאך אבער ער איז אין א גרויסער

צרה, אדער אוועק אויף א שלעכטן וועג. % די פרומע

מאמע באוויינט לעבעדיקערהייט איר זון וואס איז

~~[illegible]~~, געווארן אן אפיקורס, רחמנא

לצלן.

2. שטארק און צודרינגלעך בעטן עפעס ווײנענדיק.

1890 " דער ארעמער טאטע [...] ווייסט אליין ניט [...] צי צאלן דירה=געלט [...], צי דער טאכטער עס [דאס פארדינסט] געבן אויף א היטעלע וואס זי באוויינט אים לעבעדיקערהייט [...]". עליכם שלום, די צוויי בילדער, בערדיטשעב, ז' 13. 426

בעסער פריער באווארנט, איידער שפעטער באוויינט.

– (שווּ 1.) א וויכטיקע זאך וואס מע גייט טאן דארף מען פריער גוט באטראכטן, מע זאל דערנאך נישט דארפן טרויערן צוליבן דורכפאל. 2. א טייערע זאך זאל מען גוט באהאלטן, סע זאל ניט פארלוירן גיין. 426/א

ם ביוויינען.

1679 " דא קאם אברהם, דש ער זיא [שרהן] ביקלאגט אונ' ביוויינט". בראשית, כ"ג - ב. 430

ביווײנונג. – 13. יאָר פֿון דעם ווײנען.

1679 " דא נון דיא טעג זיינר ביוויינונג אויז ווארין, רידיט יוסף, מיט פרעה זייך גיזינדט, אונ' שפראך [...]". בליץ, בראשית, נ-ד. 424

באווײסונג -- די, =ען. (ארכ) באדעק פון ווייסן מעטאל (ס'רוב זילבער) אויף א פלי.

1866 " [...] האט אויסגעזען אין זייך גאנצן אָנצוג ווי איין א מאל באזילבערטער מעשענער בענטשליכטער, וואס די באווייסונג איז שוין אראפגעקראכן. אמד, דער שנארער, ווילנא. 436

באָוויליקן -- טרוו. 1. ארויסווייזן גוטן
ווילן, חסד, גוטסקייט צו עמעצן, באשענקען עמעצן
מיט עפעס.

1915 " [...] דייך האנט איך בענטש, // וואס האָט באגליקט
ערשט באוויליקט // דעם פּליוש דעם רויטן פון 438
פּארענטש". ל. ניידוס, ליריק, יעקאטערינאסלאוו, באג 943
ז' 49.

[...?] " באוויליק אונדז און באדעק אונדז מיט באשיצונג
אונטער דיינע פליגלען ". מחזור כל בו, בית ישראל, 441
ר"ה II, דף 99, נ"י, הפ"ק. באד 1419

1929 " [...] געקוקט באוויליקנדיק מיט די שטארק
אפענע בוימלדיקע אויגן ". בערג, גוו, ווילנע, 456
ז' 147. בוי - 1850

2. גוטהייסן, אקצעפּטירן, געבן רשות, צושטימען.
[...] " די כניעה [...] איז נענטער צו גאט און איז
ביי אים מער באוויליקט און אנגענומען ". 440
חה IV, ז' 187.

1970 " עטלעכע מענטשן איז באוויליקט געווארן אראפצוגיין
פון וואגאן, און איך בין אויך געווען צווישן די 439
גליקלעכע ". ר. לאַמאַן, יזב זלאטשעוו, ת"א, ז' 331.

באוויליקונג -- די, =ען. אקט אדער רעזולטאט פון
באוויליקן.

ם ביווילליגן.
2. ---------

1679 " אונ' משה וואר ביווילליגט בייא דעם מאן צו
בלייבן ". בליץ, שמות, ב - כא. 445

1699 " די גרויש נוט בוויגט מיך דער צו אלז איך לע"ע
[=לעת=עתה] מוז שווייגן אונ דז בווילגן ".
גרשון אשכנזי, שו"ת עבודת הגרשוני, פפד"מ, ת... שאלה ד, דף ד/3.

ביווילליגונג.

1729 " די דאזיגע שעה די איך טוא בעטן פר דיר זאל זיין
איין שעה פון ביווילליגונג ".... נייאע תחנות 437
ובקשות, הומבורג, תפ"ט.

באוויסן -- טרוו, פאר באוואוסט. (ארכ)
(דער) קענען א פרוי סעקסועל.

... " און אדם האט באוואוסט זיין פרוי חוה = ידע את
חוה ". באר משה ... בראשית, ד - 1. 282

....

ארטאגראפיע מאדערניזירט, מיט אנגעגעבן דער מקור.

....

באווירען -- טרוו. (לאקל, ווו. פוילן?)
באזארגן, ארומארבעטן | קטוו |.

1973 " די שיקסע האט זיך איר ארבעט: אנהאקן דאס האלץ,
באווירען דעם הויף מיט די עופות, בהמות ". 448
בלומענטאל, צוריקבליקן, ת"א, ז' 49.

....

רעד: אויסטייטש - ניט זיכער נאר לויטן קאנטעקסט אפשר:
"באווירטן?"

....

באווירצן -- טרוו. 1. צוגעבן געווירצן צו
א מאכל. % באווירצן די יויך. די קעכן באווירצט
די פיש מיט פעפער.

2. (פיג) ~~מבט~~ מאכן דאס געזאגטע (איך רייד, שריפט)
פיקאנטער, צוציענדיקער דורך אריינמישן שארפע אויס-
דרוקן, וויצן אע. % דער רעדנער האט באווירצט

זייך רעפעראט מיט שיינע יידישע ווערטלעך.

1863 " ער האט געוווּסט יעדע מסירה גוט צו באפעפערן

[...] און גוט צו באווירצן מיט צוקער=זיסע און 549 /א

געווירצטע ווערטער, דאס דער הורדוס פלעגט עס

פארשלינגען ווי איין טייערעס געריכט ". [? איבז],

סיפורי הורדוס, ווילנא, ז' 82. פונק

1966 " די געשיכטע פון אונדזער אימיגראנטישער

עפאכע [...] איז אן איבערגעזאלצענע, א באווירצטע 449

פאדן מיט דעם פארפאסערס שמאלקעפלדיקער בייז-

ווייליקייט". י. רייך, פאר, IV/24.

באווירקן -- טרוו. טאן עפעס צו קריגן א השפעה;

קריגן/דערגרייכן די השפעה, משפיע זיין, באאיינפלוסן.

% באווירקן דורך דעם אייגענעם ביישפיל. דער

לערער באווירקט די קינדער, זיי זאלן זיך גוט

אויפפירן.

1948 " [...] יונגע, צארטע [...] וואס איז אייביק אין באמת

ריטעם, אין געטאנץ און מוזיק און זי באווירקט 452

אייביק דעם פּאעט." ש. טענענבוים, זש'

זש' ניו-יארקער וואכנבלאט, X/1, ז' 17.

1962 " זעט אויס, אז די אראבער זיינען גאנץ פאעטע

שמעלקעס מיט דעם וואטיקאן און זיי האבן באווירקט 451

די פירער פון קאנגרעס, אז מ'זאל ניט צולאזן קיין באא 46

[...] באאבאכטער פון ישראל". זש' פריינד, נ"י, נ'5.

באווירקונג -- די, =ען. אקט אדער רעזולטאט פון

באווירקן; השפעה, איינפלוס.

1953 " [...] צונויפנעמען די היסטארישע פאקטן [...]

אויף וויפל זיי ריכן אן דעם צושטראם און אפשטראם 450

פון דער יידישער באפעלקערונג און ממילא די מיגלעכקייטן

פון שפראכיקע באווירקונגען". מוו, יישפ,

XIII-- 2 - 3, ז' 48.

באור - 47.

1965 " דער פאל מיט דעם לעגענדארן 'ווילנער בעל=הבית'ל'

ב/ 449 חזן יואל-דוד סטראשונסקי [...], וועלכער איז דורך

דער באווירקונג פון [...] מאַניושקאָן [...] אריינגעצויגן

געווארן אין דער פוילישער אפערע ". זב, ליטע II,

ת"א, ז' 571.

ת"א, ז׳ 571.

באָ ו ל -- דער, באַ, פּפּ |?| בבל. 1. ביליקע

אדער פארלעגענע סחורה וואס ווערט פארקויפט ביליק.

% דער קרעמער האט געמאכט אן אויספארקויף און ארויס

געפּטרט ׳ דעם גאנצן באָול זיינעם.

1974 " זיי האבן געהאט צוגעפּאסטע לויבנעמען פאר זייער

באָול. צעקוועטשטע ווייגטרויבן האבן זיי גערופן 459

ויין, ווייך געווארענע פאמעראנצן - גאלד |...|".

באש, פּאר, II/8.

2. (שלש) פארזעסענע, אלטע מויד.

1974 " די בעלי=הביתטע האט געמיינט מע האט איר איינגע-

שלייערט א באָול, א חינוודיקע פרעסערין ". 460

י. עלבערג, אויפן שפיץ מאסט, מאנטרעאל, ז׳ 140 .

0 באָולמויד -- די, מיידן. דזוו, דפּוו.

1972 " |...| ארויסגעפּטרט די בבל=מויד און האט מעט

נישט קיין עול אויפן קאפ ". מ. צאנין, ליבשאפט 460 /א

און געוויסער, ז׳ 229.

47

באָוול -- דער, באַ, פּפּ באַנוול, (פּלס)

בוימוואָל. 1. געוויקס (ווסנ Gossypium),

פון דער משפּחה מאַלוועס (Malvaceae),

די פּרוכט (זאָמען) פון באַוול זיינען באַדעקט מיט

א געדיכטן האַריקן פוך, פון דעם באַקומט זיך וואַטע,

פון וועלכער ס'ווערט געשפּינט פּעדעם; פון די קערנער

1

מאכט מען אויך אייל (בוימל) וואס טויג צום עסן; באוול
וואקסט אין די סובטראפישע לענדער. % אין ישראל
זיינען שוין דא פלאנטאציעס פון באוול.

1928 " אט זיינען פעלדער פארזייטע מיט באוול אדער רייז
[...]". ב. בלום, סאמום, מאסקווע, ז' 52. 32

1944 " באוול האט א הארט שטענגל, וואס צעצווייגט זיך
[...] מיט גרויסע בלעטער, גרויסע [...] געלבלעכע 458 /א
בלומען. די פרוכטן האבן די פארעם פון שאכטלען,
וואס שפאלטן זיך, ווען זיי ווערן צייטיק. אט די
פרוכטן זיינען אנגעפילט מיט וואטע, וואס וויקלט איין
די ביינדלדיקע זאמען". [illegible], נ"י, ז' 58.

2. וואס באקומט זיך פון דעם האריקן פון ארום די
זאמען און פון וועלכן מע שפינט אויס פאדעם.
% מ'האט געבראכט אין דער פאבריק הונדערט באלן אויס-
לענדישע באוול.

1944 " די וועלט=פראדוקציע פון באוול אין 1940 האט
באטראפן 29.700.000 באלן ". [illegible], נ"י, ז' 58.

3. ([illegible]) וואטע.

1865 " זי וויקלט עס איין אין בוימוואל, שטעקט עס ביי
זיך אין בוזעם אריין ". א. ב. רוף, אדעליע-ראזע, 458 /ב
ווארשא, ז' 14.

4. פאדעם אויסגעשפינט פון באוול=געוועב; באוועלעך.

1898 " ~~פאדעם=אויסגעשפינט=~~ די באלעבאסטעס קלייבן
זיך צו פינף=זעקס אויף א פריזבע אדער אויף א קלאץ 458/צ
ביי א שטוב און ארבעטן א זאק, דרייען באנוול ,
קלויבן ארבעס". יי"ל, ניט טויט ניט לעבעדיק,
ווילנא, ז' 22.

1930 " [...] טייל שלעפן פעקלעך מיט באנוול און
לויפן פארביי ". אש, ווארשע, נ"י, ז' 258. 458 /ד

באוו - 49.

1954 " [...] די מאמע האט געשפּינעך בוימוואָל און איך האב איר צוגעהאלפן". י. ענגלענדער, יזב כעלם, יאהאנעסבורג, ז׳ 666. 458/צ

" די נאדל גיך, גיך, גיך, // נאך איר שלעפּט זיך נאך דער לאנגער באַנוול, // און די נאדל שטעכט און בייזערט זיך". אשט, משלים II, ז׳ 84.

באַוועלעך -- מצ. (פּטמ) פאדעם, ס׳רוב געמיינט פון באַוול. % די שניידערקע האט געשיקט קויפן א פּאסמע באַוועלעך. זי נייט מיט גראבע באַוועלעך.

0 באוולאייל / באוול=בוימל -- דער, בא. אייל/ בוימל וואס מע באקומט פון די באוול=זאמען. % מע האט געבאקן לאטקעס אויף באוול=בוימל.

באוול=אינדוסטריע -- די, בא.

1930 "/איז די סיטואציע אמגעפערלעכסטן אין דער באוול=אינדוסטריע (לאדז און אומגעגנט)". 458/פ

זש׳ די רויטע וועלט, נ׳ 11 - 12, כארקאוו.

באוול=זאמען -- דער, מצ דז. % די באוול=זאמען ליגן ארומגעוויקלט מיט האריקן פֿון - וואטע.

12 +

באוול=פראדוקציע -- די, בא.

1900 " מער פון אלעמען האבן געליטן |...| די ארבעטער פון בוימוואל= און געוואנט=פראדוקציאן". די געשיכטע פון ענגלישע ארבעטער=בונדען, זשענעוו, ז׳ 29. 458 /ג

באוול=פלאנטאציע -- די, =ס. % איך נגב זיינען דא א סך באוול=פלאנטאציעס, וואס ווערן באוואסערט קינסטלעך.

באַול=קעפּל -- דאָס, =עך. דאָס בינטל האַריקן פֿון אַרום די זאַמען.

1928 " קלייבט מען די באַול=קעפּלעך באַצייטנס ניט צונויף, קריכן די הערעלעך אַרויס [...] און צעפּליען מיטן ווינט". ע. איזראַ, צײַג, קיעוו.

457

באַול=שפּינערײַ -- די, =ען. פֿאַבריק/וואַרשטאַט צו שפּינען באַול=פֿאָדעם.

באַול=שטריקערײַ -- די, דזוו, דפּוו.

ם באַמוואָל / בוים וואָל.

-------> 2.

1676 " דש זיא זיך זול רעכט בודק זיין מיט איינם ווייכן טוך איין ריינש דש ווייך איז [...] באַמוואָל איז אויך גוט". ברנט שפּיגל, פּפּד"מ, פּרק לג.

457/א

1727 " וועך מן בוים וואָל [...] דרינן [איך דער השתנה] איין טונקט און זיכט געל: זוא איז עס איין געלזוכט". סור, הפּלאה, דף יח - ב - II.

457/ב

באָ ו ו ל -- דער, באַ, פּפּ |?| בבל. 1. באַליקע

אדער פארלעגענע סחורה וואס ווערט פארקויפט ביליק. שלאָכטע

% דער קרעמער האט געמאכט אן אויספארקויף און ארויס

געפטרט דעם גאנצן באָוול זיינעם.

1974 " זיי האבן געהאט צוגעפּאסטע לויבנעמען פאר זייער

באָוול. צעקוועטשטע וויינטרויבן האבן זיי געוופן 459

וויין, ווייך געווארענע פּאַמעראַנצן - גאַלד, באַש, פאַר, !!/8.

2. (שלש) פארזעסענע, אלטע מויד.

1974 " די בעל-הביתטע האט געמיינט מע האט איר איינגע-

שליירט א באָוול, א הינקעדיקע פרעסעריך ". 460

י. עלבערג, אויפן שפיץ מאסט, מאנטרעאל, ז' 140.

35 זוגא

0 באָוולמויד -- די, ~מיידן. דזוו, דפּוו.

1972 " [...] ארויסגעפּטרט די בבל-מויד און האט מער

נישט קיין עול אויפן קאָפּ ". מ. צאנין, ליבשאפט 460 /א

אין געוויטער, ז' 229.

באָוועבן -- טרוו. ארומנעמען, איינהילן

1952 " אַ סאַזשעלקע איינזאם, באָוועבט מיט א שטילער לעגענדע".

דא, גל, נ"י, ז' 88. 461

באָוועגונג -- די, -ען. 1. יעדע פאָרעם

פון ענדערן די פּאזיציע פון א קערפּער לגבי דעם ארום,

דאס ארויספירן אים פון רוצושטאנד, דאס רירן אים

פון ארט, בייט פון ריכטונג אא. % ברענגען אין

באוועגונג. קומען אין באוועגונג. ראטאציע-

באוועגונג. די באוועגונג פון דער ערד ארום דער

זון. דאס פאלן פון א שטיין איז א ביישפיל פון א
גלייכמעסיק פארגיכערטער באוועגונג. דער שאָפער
האט געלאזט דעם מאטאר אין באוועגונג.

1916 " די רייבונג העלפט אונדז אין טויזנטער פאלן
סיי אפצושטעלן א באוועגונג, סיי אנצופאנגען די 471
באוועגונג". אבי קאספע, פיזיק, נ"י, ז' 37.

1923 " דער היינטיקער פיזיקער פארנעמט זיך מיטן בוי 474/779 - בוי
און גרייס פון אטאם, מיט די איינצלהייטן פון
מאלעקולארע באוועגונגען ". ק. גוטנבוים, ספעציעלע
און אלגעמיינע רעלאטיוויטעטס=טעאריע, ווארשע, ז' 5.

2. (ספעצ) זשעסט, תנועה פון א מענטש ביים רעדן,
גיין, טאנצן, אא., די גימנאסטישע געניטונגען אע.
% ריטמישע באוועגונגען. דער מענטש מאכט עפעס
מאדנע באוועגונגען, אפשר איז ער א שטומער.
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

1911 " [...] ווי אַפּגעטאַקט, און עפעס א חן ליגט אין
איטלעכער באוועגונג זיינער ". ממוס, די קליאטשע,
קאנק: 1036210.

1928 " ער האט געמאכט אן אינסטינקטיווע באוועגונג,
אזוי ווי ער וואלט אראפנעמען דאס היטל, אדער זיך 469
דערמאנט אז ער איז אין א קלויז". א. ראבאי,
אייגענע ערד, ווילנע.

1937 " אין דער שוואַכער, [...] האלב חלומדיקער באגינען=
דעמערונג , [...] הייבט אָן זיין אויג [...] אויס- 477/564
צוטיילן פיגורן און באוועגונגען". צייט,
ברענענדיקע ערד, צייט אנט, ז' 492.

3. דאס גיין, פארן פון מענטשן און טראנספארט=מיטלען
איבער גאסן, וועגן, אע. % אין די מיטאג=שעהען

אין שטאָט אַ שוואַכע. ווײַל ... און ... אַ שטאַרקע באַוועגונג

איז די באוועגונג אויף אלע שאַסייען. ~~...~~

די פאליציאנטקע רעגולירט די באוועגונג.

4. גרויסע אקטיוויקייט פון מענטשן אויף א געווינסן פלאץ, האוועניש, פּאַרעניש. % פאר פסח איז געווען א געדיכטע באוועגונג אין אלע קראמען. אויף דער בערזע איז די לעצטע וואך א גרויסע באוועגונג. אקציעס זיינען געגאנגען פון האנט צו האנט.

5. (פיג) פאראייניקונג פון א גרעסערער צאל מענטשן, וואס האבן אלצאיינע אידעען און שטרעבונגען, קאלעקטיווע אנשטרענגונג צו דערגרייכן א בשותפותדיקן ציל.
% געזעלשאפטלעכע באוועגונג. ציוניסטישע באוועגונג, די באוועגונג פון די פרויען פאר גלייכע רעכט האט שוין א סך אויפגעטאן. די חסידישע באוועגונג האט זיך אנגעהויבן אין ווצא י"ה. יידן האבן גענומען א גרויסן אנטייל אין דער פארטיזאנישער באוועגונג.

1903 " 'איסקרא' טענהט [...] אז דער 'בונד' 'ציט אָפּ' קרעפטן [...] פון דער אלגעמיין רוסישער באוועגונג". 482/א
[מחבר], אווטאנאמיע אדער פעדעראציע, לאנדאן, ז' 16.

1919 " נאך בולטער וועט מוזן ארויסטרעטן פאר אים די געשיכטלעכע ראלע פון זיין באוועגונג". 476 / בו - 2757
זשיט, שריפטן IX, נ"י, ז' 192.

1972 " אויף דעם פארבאט צו לערנען [ ] אין סאוויעטן=פארבאנד] העברעיש און שטעמפלען דעם ציוניזם 487
ווי א פאשיסטישע באוועגונג האט ראַדין געענטפערט מיט רימען אין זיין דיכטונג די העברעישע שפראך".
מ. אונגערפעלד, גק, נ' 77, ז' 101.

6. (פיג) ענדערונג אין עמאָציאָנעלן צושטאנד, אויפ-רודערונג. % דער מענטש לעבט א סך איבער, אבער

ער לאזט ניט דערקענען די באוועגונגען פון זיין
געמיט. די נשמה=באוועגונגען דריקן זיך אויס פארשיידן.

||באוועגונג(ס)לאז -- אדי/ אדוו. (דטשמ) אַן
באוועגונג, אומבאוועגלעך.

1895 " זי איז געלעגן באוועגונגסלאז, איך האב געמיינט,
אז זי שלאפט". [(? פרצי, איבז] פון ק. ע. פראנצאָז, 492
דער גראף און דיא יודען, ווילנא, ז' 64.

0 ארבעטער=באוועגונג —

1904 " דורכגעדרונגען מיט דעם גייסט פון אסקעטישן
סאציאליזם, האבן מיר זיך ניט געפוילט צו דרשענען 539 / באד 1590
פאר די ארבעטער וועגן 'וואס ווינציקער באדערפענישן'
[טעקסט: בעדירפניסע] און וואס לאסאל האט גערופן
איינע פון די גרעסטע שטערונגען פאר דעם ערפאלג פון
דער ארבעטער=באוועגונג". איבז] פון ג. פלעכאנאוו,
דער רוסישער ארבייטער אין דער רעוואלוציאנערער
באוועגונג, זשענעוו, ז' 10.

השכלה=באוועגונג. % די השכלה=באוועגונג האט
געקעמפט פאר דער רעפארעם פון בילדונג און דערציונג
ביי יידן.

חיבת=ציון=באוועגונג.

1965 " משה לייב ליליענבלום |...| איז געווארן דער
פיאנער פון דער חיבת=ציון=באוועגונג". ד. טשארני, 479 / בו-3142
זב ליטע II, ת"א, ז' 413.

מוסר=באוועגונג.

1951 " דער באגרינדער פון דער מוסר=באוועגונג, ר' ישראל
סאלאנטער, [...] האט פארבראכט די גרעסטע טייל 485 / באג 1838
פון זיין לעבן אין ליטע". א. מענעס, זב ליטע I,
ניו, ז' 515

נ"י, ז' 515.

פאלקס=באוועגונג.

1951 " קיין פאלקס=באוועגונג האט זיך דעם באגרינדער
פון מוסר ניט איינגעגעבן צו שאפן ". דצוו, ז' 515. 466

פראטעסט=באוועגונג.

1965 " ער | יעקב קלעצקין | אנטוויקלט |...| א גוואלדיקע
פראטעסט=באוועגונג קעגן די באַרבאַריַיען פון די
צאַריסטישע אוֹלײ=פירער". זב ליטע !!, ת"א, ז' 784. 489 באר 434

ם ביוועגונג / בוועגונג.

------ 2.

1766 " איך סומא וויא ער [דער דערציילער] זייך
גאנצער לייב און בוועגונג שטעלט דש אלז דער צו
הערר זיך דא דורך אייך טייטליכן בגריף צו מאכן
פון זייני ווערטער, [illegible] אבן ישראל, מיץ,
דף ט – 2. 484 באג 1911

------ 7. סיבה, מאָטיוו.

1770 " פון וועגין פיר ביוועגונג [ען] וואלטי קיינה
אורחים לאשירן [illegible] ביי איין בעל בית. 490
א. אום דען הערך ניט צו במיהן [...]. [illegible]
[illegible] איבז י. דרמשטאדט, משה אלשיך,
תורת משה, [illegible] דף מ"ד/1.

באַ ו ו ע ג ל ע ך -- אדי/אדוו. 1. וואס באוועגט
זיך, רירט זיך אדער קאן זיך באוועגן, בייטן די
פאזיציע. % א באוועגלעכע שטול. די ארמיי באניצט
באוועגלעכע באטארייעס פון ראקעטעס.

באוו - 55.

1909 " ביי אט די קראנקע איז דער פנים רויט, די אויגן

מוראדיק בליצנדע און באוועגלעכע [...]". איבז 496 בי 1922

א. גאלדשטיין, ש. ליוון, צומישונג און משוגעת,

פיעטרקוב.

1964 " אנשטאט עגיפטישע פיראמידן האבן מיר געהאט א

משכּן באוועגלעכן משכּן". אפֿא, ציט בצג, טמז, II/8. 497 באב

2. (פיג) רירעוודיק, דינאמיש. יענער איז א באוועגלעכער

פארשוין - קאן ניט איינזיצן קיין יאר אויף איין

שטעלע.

באוועגלעכקייט -- די, בא. אייגנשאפט פון זיין באוועגלעך.

1971 " [...] געשווומען יענער גראציעזער באוועגלעכקייט,

וואס נאר וואסער=פויגלען [...] באווייזן". 498

י. ראכלין, פֿאר, VI/26.

באוועגן -- טרוו. פֿאר באוועגט. 1. ארויס-

ברענגען א זאך פון רוטשטאנד, רירן זי פון איר

ארט, בײַטן איר פאזיציע. דער מאטאר באוועגט דעם

אויטאמאביל. דער וואסערפאל באוועגט די רעדער פון

דער טורבינע. דער ווינט האט שטיל באוועגט די

בלעטער פון בוים.

... " מיין פוס איז געווארן איינגעצויגן און איך

האב אים גאר ניט געקאנט באוועגן ". איבז 503

מיימון שלמה לעבנס', ז' 37.

1945 " [...] די גבֿורה, וואס דארף אים, דעם יעגער,

באוועגן אויף נייע [...] וועגן". האל, ערדישע וועגן, א/ 500.

מאסקווע, ז' 188.

1972 " דער כוח הצימצום [...] איז א דינאמישער קאמפרעסאר,

וואס באוועגט און שאפט ליטערארישע ענערגעטיק, 505

ענלעך ווי [...] איך דער מעכאניק ". י. גאלדקארן,
דש' אויפן שוועל, נאוו-דעצ, ז' 8.

2. (פיג) גורם זיין אַן עמאָציע, רירן, אויפרעגן.
% די דערציילונג האט אים שטארק באוועגט, גערירט ביז
טרערן.
1896 " איך בעט אייך [...], איר זאלט זיך עטוואס בארויקן.
[...] אז איר וועט זיין באוועגט, קען איך אייך וואָרט 495
ניט ריידן [...], אבער ער איז געוועז העכסט באוועגט ".
ע. בלאשטיין, דער כהן, ווילנא, ז' 266.
1935 " געוויינלעך אז דאס פאלק זעט א ערהאבענע [דערהויבענע]
זאן, ווערט עס דערפון באוועגט און באגייסטערט 494 באג 461
[...] ". מ. קאפפלער, תורה און יודענטום !,
סיגעט.

3. (פיג, פאר באוויגן) גורם זיין צו טאן עפעס,
סטימולירן, מאטיווירן, ווירקן. % די רדיפות
האבן באוויגן מאסן יידן צו עמיגרירן קיין אמעריקע.
די נייגעריקייט באוועגט אים צו פרוּוון אלצדינג,
צו פרעגן און צו פארשן.
1866 " מיר פארשטייען נישט וואס דעם לערער האט באוויגן
[...] ניט צו וועלן אונטערשטיצן [...] ". קמ, 500
נ' 49, ז' 751.
1956 " אט וואס פאר א שאלות אונדזער פילאזאף באוועגן".
אשט, משלים !!, ז' 59. ק"א

באוועגן זיך -- אומוו. 1. ניט זיין, ניט בלייבן
אין צושטאנד פון רו, רירן זיך פון ארט, בייטן די
פאזיציע. % דער עראפלאן באוועגט זיך פארויס.
דער פאמפעדיקל פון וואנטזייגער באוועגט זיך הין
און צוריק. דער פארטיזאנער=אפטייל האט זיך באוועגט
פאוואליע און פארזיכטיק איבערן וואלד. די ברעמען
זיינע באוועגן זיך אומרויק ~~ארקח, אקם~~ ארויף און אראָפּ. די ערד

באוועגט זיך ארום דער זון.

1873 " אלצדינג רירט און באוועגט זיך דורך אייביקע

גערעכטיקע געזעץ " ממוס, קליאטשע, קאנק 286880.

1921 " [...] האבן זיך פארקלערט באוועגט די שפיצן פון

די ביימלעך ". דער חסיד, אונטער שטילע הימלען, — 493 / באג 1844

ווארשע, ז' 35.

2. רירן מיטן קערפער אדער מיט א טייל זיינעם.

... " אַט וויגט זיך פריי פאר מיר א יונגע באיאדערע,

// איר קערפער, ווי א שלאנג, באוועגט זיך ריטמיש שטיל". — 493/א / באי 24

דא, ליד, אין פארפישופטן קרייז.

1970 " כ'האב געמוזט זייער פארזיכטיק זיך באוועגן,

ווייל ארום און ארום האבן זיך געדרייט באוואפנטע — 493/ב / באוו 69

דייטשן ". ר. לאחמאן, יזב זלאטשעוו, ת"א, ז' 331.

3. גיין, פארן, פון איין ארט אויפן אנדערן.

1873 " עס האט איך איר באדארפט זיך באוועגן איטלעכס

גליד, איטלעכס אבר" ממוס, די קליאטשע, קאנק:57790.

[...]

1911 "פון דעם תחום [המושב] און פראנק און פריי

זיך באוועגן אויף דער גאנצער וועלט ". ממוס,

קליאטשע, קאנק, 980830.

4. (פיג) ענדערן די ריכטונג, ~~באוועגע~~, אנטוויקלען זיך.

1888 " די עפנטלעכע מיינונג באוועגט זיך ניט זעלבסט,

~~נאר זי ווערט פאבריצירט דורך די [...] רעדל=פירערס און ציטונג=שרייבער".~~

נאר זי ווערט פאבריצירט דורך די [...] רעדל=פירערס — ב/ 507

און ציטונג=שרייבער ". איבז ב. פייגענבוים,

י. מאסט, דיא אייגענטהומס=בעסטיע, לאנדאן.

5. (פיג) זיין אקטיוו, רירעוודיק. % יענער

איז א פעיקער יונגער=מאן, באוועגט זיך אין די

הויכע קרייזן, האט ער טאקע מצליח געווען.

6. (פיג) ווערן שטארק באאיינדרוקט, פילעוודיק,

ווערן גערירט. % די פרוי איז א סענטימענטאלע

באוועגט זי זיך פון יעדער טרויעריקער געשעעניש.

|| באוועג -- דער, =ן. אקט אדער רעזולטאט פון באוועגן; באוועגונג, ב...

1947 " בלויז פלאטער און באוועג [...]". צייט, גל, I, נ"י, ז' 56. 464

1974 " זיי [די ענגלענדער] היטן יעדן באוועג פון דער סאנטא=ראסא=שיף נישט צו קענען אנקומען אין פאלעסטינע". י. עלבערג, אויפן שפיץ פון א מאסט, מאנטרעאל, ז' 339. 465

באוועגיק -- אדי. וואס באוועגט, וואס קאן באוועגן.

% מסירת=נפש און ליבע צום פאלק זיינען געווען די באוועגיקע כוחות וואס האבן געהאלפן די געטא=קעמפער.

ס באוועגלאז -- אדי / אדוו. (דטשמ) אן באוועג, אומבאוועגלעך.

[1973 ?] "|...| דאס פנים איז געווען ווי אפגעקאלכט, שטייף און באוועגלאז". ח. ראזנפארב, דער בוים פון לעבן, III, ת"א, ז' 404. 425 /א

0 באוועג=כוח [קויעך] -- דער, =ות [קויכעס].

% דער מאטאר פון טראקטאר האט א גרויסן באוועג=כוח.

באוועגקראפט - די, קרעפטן. דזוו דפוו.

ם בוואגן.

------> 3.

1700 " ער | דער פומר | האט דיא מלכה | פון שפאניע | פאר העצט זיא זאלט דיא יודן דא הין בוואגן דז זיא כופר זאלטן זייך ". איבז ר' אליקום חזן |...|, הרופא ר' שלמה וירגא, שבט יהודה, אמשטרדם, דף נו - 1. 501 / ביי - 3306

באוועגער -- דער (=ין, =קע), =ס. 1.גורם פֿון
באוועגונג. % דער גרויסער אידעאליזם איז געווען
דער באוועגער פון די חלוצישע אויפטועך.

1923 " גאט, דער באשאפער און באוועגער פון דער וועלט".
וו. נאטאנסאן, שפינאזא און בערגסאן, ווארשע, 509
ז' 10.

1940" די מוסקולן זיינען באוועגערס, וואס טוען אן
ארבעט [...]". איבז, [...], א. נ. קאבאנאוו, 511
אנאטאמיע און פיזיאלאגיע פון מענטשן, קיעוו, ז' 103.

2. (מעכאניזם) מאטאר. | קאלקע פון R: двигатель |.

1926 " אין די לעצטע יארן הייבט מען זי [די דאמפמאשין]
אן צו פארבייטן מיט באוועגערס פון אינעווייניקסטן 512
אויסברען". איבז ... מאטשאס, געשיכטע פון
דאמפמאשין, קיעוו, ז' 33.

1935 " ערגעץ לעבן טויער [...] האט געבולבעט [...]
א קליינינקער באוועגער [...], וואס דער [...] האט 510 2539-בו
זי געטריבן, אנשטאט מיט ברענשטאף, מיט זידלערייען ".
איבז אי. מיקיטענקא, פרימארגן, בערדיטשעוו,
ז' 447.

באוו(ע)לן -- אדי, פפ באנוו(ע)לן, (...) בוימוואלן.
וואס איז געמאכט, געוועבט פון באוול=פאדעם.
% באוועלנע העמדלעך. זי טראגט א געבלומט באוועלן
טיכל אויפן קאפ.

1864 " באוועלנע לייוונט, ווייסע און געלע, און נאך
אנדערע, דער פארקויף הייבט זיך אן [...] ". קמ,
נ' 14, מודעות, ז' 224.

194.. " האבן דארפישע פראנטיכעס שוין געקויפט [...]
באכאן=טיכער און אנדערע באוולנע שטאפן". ה. אבראמאוויטש 461 2003 באר
יזבל, XXII, 1.

ב אַ ו ע ל ד ע ר ן -- טרוו. באוואַלדיקן, באדעקן מיט וועלדער.

1935 " א שטיק פון מאמע=ערד [...] באוועלדערט מיט
512/א ווילדוואַלד". פּה, רויטע פעלדער II, נ"י, ז' 720.

ב א וו ע ל ט י ק ן -- טרוו. באהערשן, קריגן/האבן מאכט, ביַיקומען; באַגוועלטיקן.

1928 " די מאמעס [...] געבן דעם קינד די ברוסט אָן אַ
513/א שום סדר [...], ווערט דאס קינד איבערגעפיטערט, דער
יונגער גוף קען גאר ניט באוועלטיקן אזוי פיל אכילה".
ד. א. גערשענזאַן, ווי אזוי האדעוועט מען זויגקינדער".
בערלין, ז' 18.

1951 " הייליקע ספרים, וואס מען איז ניט בכוח קלאר
515 אויסצוטײַטשן, זײַנען ווי א מעכטיקע שווערד אין
א שטארקער האנט, וואס זאל זי באוועלטיקן ".
ל. גינצבורג, זב ליטע I , נ"י, ז' 532.

1975 " זי האט געמוזט נעמען שלאָפּפּילן, דריי א זייגער
513 האט דער שלאף זי באוועלטיקט".

באוועלטיקן זיך -- רעפל. באהערשן זיך, אײַנהאלטן
זיך עפעס צו טאָן.

1951 " [...] נאָר ער האט זיך באוועלטיקט און אנגעהויבן
516 ריידן צו יודל דעם קרעטשמער". מ.שעליובסקי,
אויף דער פולער וואך, ת"א, ז' 96.

ב אַ וו ע ן -- טרוו. (דיאל, וואלין/פּאַליסיע) בויען.

1929 " [...] און איך באוועָ שוין דרייסיק יאר
462 סאציאליזם". א. אבטשוק, הערשל שמאַי, זש' אלמאנאַך
וואוספּפּ, כארקאוו, ז' 53.

באוועסערן -- טרוו. (עלט? באוואסערן.)

1941 " ווען איך וועל גיין [...] כדי אונטערצו-
ברענגען דאס באוועסערטע [...] איך איינעם מיטן 49
דארשטיקן ". די, דברים, כ״ט - 18.

באוועבן זיך -- אוטוו. (דטשמ? אלט?) שטרעבן
צו האבן עפעס/ עמעצן.

| ? | " ביך שאן דרייסיק יאהר אלט אונד מיין ווענינגי
שענהייט ווערט פר וועליגט [...] אלז ווערדי זיך א/549
קיין פרינץ מער פינדן דער זיך אום מיך בוועבט",
איינע שענה היסטאריא פאן פרינץ גיולנט
אויס פערסיען [...], קארלסרוא, ז' 2.

רעד: נייטיק? די שפראך רייך דייטש, דאכט זיך.

ם| באוורונג | ביוורונג -- די, =ען.
באווייז, באשטעטיקונג אז ס'איז וואר, אמת.

1610 " אונ' צו שרה ער זאגט נון איך הון געבן טוזנט

481
באד 1331
זילבר צו דיין ברודר נון צו זי איין בידעקונג
אויגן צו אלז דז מיט דיר אונ' צו אידר מן איין
ביוורונג ". טח, בראשית, כ - טז.

1679 " דאז זול דיר אייני דעק דער אויגן זיין [...] אונ'
צו איינר ביוורונג דש דוא גירעכט ביזט ". בליץ, 519/א
בראשית, כ - טז.

באווערט -- אדוו. פארויס באשטימט מקוים צו ווערן,
צו זיין אמת; געניצט נאר אין שוו:

L7 וואס באשערט איז באווערט.

1878 " דערפון איז טאקע געדרונגען, אז מען קען זיך כלל ניט איינהיטן, [...] וואס באשערט איז באווערט". ממוס, מסעות [...] , ציט אויסג "מענדעלי", ווארשע, 1911, ז' 86.

ם ביוועהרט.

1794 " זיא איז די מיר פון דען אלמאכט איזט ביוועהרט, זולכש פערשוין האב איך ביגעהרט". מארשן, לשון זהב, אמשטרדם, תצ"ד, VI . 520 באג 1465

ם [באווערן] בי וו ע ר ן II - טרוו. באווייזן . |באר משה, באר תורה, בראשית ל"א, 37| .

|| =ונג - |באר משה, באר תורה, בראשית כ, 16| .

באמ: ניט קלאר דער אויסטייטש.

ם [באווערן] ב וו ע ר ן ז י ך - באשיצן זיך. [?]

" דש זול אייך בידר [ענטוועדער?] בדענקן. [...?] // אונ' זול זיך בון דיר וערן. // אונ' זול זייך ער ניט קרענקן // אונ' זול זיך מיט דיר [מיט קארטן] ניט בווערן". ש. הוגרלין, ווערפלליד, ציט י. ריווקינד, קאמף קעגן אזארטשפילן |...|, נ"י, 1960, ז' 173.

ב א וו ע ר ן - טרוו. (דיאל, וואלין) בויערן, עקבערן.

1933 " |...| האקמאשינעס באווערן די שיכטן".
ב. אליעווסקי, שאכטע, מאסקווע, ז' 76.

ב א וו ע ר ק ש ט ע ל י ק ן - טרוו. (דטשמ) רעאליזירן.

1894 " אין דער טאט וואר עס טאקע אזוי. סאלאמאן האט קיין מיטל ניט געקענט אויספינדן [געפינען], זייער בונד זאל באוורקשטעליקט [טעקסט: בעווערק-שטעליגט] ווערן". ע. בלאשטיין, דער ביטטערער טראפפען, ווילנע, ז' 17.

ב א ו מ י ם ע ד נ פ ש [באָו מאַים אַד נאֶפֿעש]

_ טייטש: דאס וואסער איז געקומען ביז דער נשמה.

(רדל) באַטײַט: ס'איז שוין מער ניט אויסצוהאלטן, ס'קאן שוין ערגער נים זיין.

... " ס'איז, רחמנא לצלן, געווען באו מים עד נפש - ווי זאגט ער : ביז אהער!". פרץ, דער בעלעמער מלמד. 578 /א

ב א ו נ ס [בעאוינעס] -- אדוו. (רדל) אומווילִיק, געצווונגע-נערהייט. % מע האט דעם באנדיט אפגעגעבן דאס געלט באונס -- ער איז געשטאנען קעגן [illegible] מיט א פּיסטול און דער האנט.

L7 טאן באונס -- טאן קעגן אייגענעם ווילן.

ב א ו פ ן [בעאויפן] -- אדוו. (רדל) מיט דעם תנאי (באדינג) מיט דער באוואָרעניש; אויב. % איך וועל קומען צו אייך באופן איר וועט מיך אפפירן ביינאכט אהיים, ווייל איך האב מורא אליין צו גיין. דער ריכטער האט אים באפרייט באופן ער זאל פארלאזן די שטאט.

באופן אחר [בעאויפן אכער] -- אדוו פר. (רדל) אנדערש, גאר אנדערש, אויף אן אנדער שטייגער.

[illegible] 528 /ב

ב א ו ר | בִּיער | -- ----> ביאור.

באותו היום [בעאויסאַ הײַאָם] -- אדוו פר.
(!!) אין דעם אייגענעם טאג.

" און טאקע באותו היום [...] שפּאָן איך דאס פערד= 1904*
525/ב און=וועגעלע |...| ". שע, טוביה, [illegible]
ציט אויסג נ"י, 19.44, [illegible], ז' 108.

באותו הרגע [בעאויסאַ האַרײַגע] -- אדוו פר.
(!!) אין דער מינוט, אויפן מאמענט, תיכף.

...." קומט אבער באותו הרגע אריין די פריצה". | פרץ,
525/א ניט גוט, ציט אלע ווערק, [ב׳...] נ"י, 1947, [illegible].

באותו מעמד [בעאויסאַ מאַמעד] -- אדוו פר.
(!!) אין דעם זעלביקן [illegible] מצב,
שטאנד, צושטאנד. % עס גייט אים ניט גוט, ער געפינט
זיך באותו מעמד, זינט זיין ווייב איז אים געשטארבן.

..." געוועז [...] באותו מעמד זענען מיר זאלבעדריט ".
527 פרץ, [illegible].

באותו פּעם [בעאויסאַ פּאַאַם] -- (!!) דעמאָלט, פונקט
דעמאלט. % ער האט אויך געזאלט אוועקפאָרן, אבער
באותו פעם איז עס אים ניט געראָטן.

[...] " אלזו אב"ד [...] זיך אנגשירט [אנגאַזשירט] אצל
532 הדוכוס לוטרינג, וועלכיר באותו פעם זייך הויף
האלטונג תוך ניוויל גיהאט ". זכרונות מרת גליקל האמיל,
ז' 314.

~~באותו / באותה שעה [בעאויסאַ שאַ] אדוו פר.~~

באוו + 65.

באותו / באותה שעה -- [בעאויסא שא] -- אדוו פר.

(88) אין דער צייט, דעמאלט, פונקט, גראד דעמאלט.

(1946) "און טאקע באותה שעה רופט ער זיך אן צום אורח בנעימותדיק [...] ". שע, כתרילעווקער מושב=זקנים, ציט אויסג אלט ווערק, נ"י 1944 ב' V, ז' 138. 527/א

1863 " באותו שעה האט ער אים [בלעמען] אנגעטאן כמה מיני מיתות און ער איז דאך ניט געשטארבן". נופת צופים, זיטאמיר, 250/ - I. 519

באותות ומופתים - [בעאויסעס אומאפסים] -

אדוו פר. טייטש: מיט סימנים און צייכנס; באטייט:

(88) מיט די בעסטע ראיות, דערוויזן.

1887 " אויסער דעם שרייבט ער נאך אן א הקדמה, אין וועלכער ער ווייזט אויף באותות ומופתים, אז די קליינע געשיכטע איז חלילה ניט קיין אויסגעטראכטע ". 534

מ. וואלפסזאהן, ייפאל, נ' 2, ז' 25. 1903

... " זאלן אנדערע מיט אייך פירן וויכוחים און אויסווייזן באותות ומופתים, אז איר טוט גוט אדער איר טוט שלעכט ". ממוס, בישיבה של מטה |...|, ציט אויסג " מענדעלי ". ווארשע, 1911 - 1913, ז' 37. 53